

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Péniek
1931 * május 15

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

109. szám
XXXVII évtőlva

Ára 5 lei

Az első lépés

Az alkotmányos választásokra való lázas készülődés egészséges zajába zúgó szélvihar csapott bele kelet felől. Bármi is történt eddig, sőt talán éppen azokért, amik eddig történtek, elérkezettnek láttuk az időt arra, hogy az ország őszinte akarata, talpraállási vágya, az elcsenvedett keserűségek és csalódásoktól okozott sebek hegyedési időszaka elkövetkezhesse.

Ezért, csupán csak azért neveztük egészségesnek az alkotmányos választásokra való készülődés lázas zaját. Az ország két évvel ezelőtti felfokozotti remények közepette érvényesítette akarátát. Reményei megcsalták. Az eltelt két év alatt rájött arra, hogy súlyos tévedéseknek esett áldozatul. És várta az alkalmat, hogy súlyos tévedését kiigazíthassa. Az alkalom elérkezettnek látszott: az általános választások újra kiírták. A talpraállítási vágy felemelte elcsüggedt lejtét.

Felemelte, de most leejtheti újból. Leejtheti, mert jött keletről az a szélvihar, amely dermedt csendet ültethet el a választási előkészületek egészséges zaja helyett. Miért, mi végre legyen minden erőfeszítés? Minek ez az egész játék?

A kormány királyi dekrétummal felfüggesztette a közigazgatási törvény egyik rendelkezését. Ugyanakkor Argetoianu, aki kétségtelenül ura és elindítója volt a lezuduló szélnek, fölébe ragya az új prefektusoknak az új idők jel-szavát: „Ezentúl ti lesztek a vármegye igazi urai!” És Jorga is erősítette a dermesztő szélvihar lesújtó zugását: „Ha nem lesz többségem, feloszlatom az új parlamentet is és újra kiírom a választásokat!”

Feloszlatom! Felfüggesztem! Kiírom! Ime ezek az új vezérszavak. Félreértenei nem is lehet őket. Ne álmódzatok hiábavaló álmot derék választópolgárok. A prefektusok a vármegye igazi urai. Ők választanak parlamentet, őket pedig a kormány, Argetoianu választotta ki. Jorga szólott, Argetoianu is szólott. Hiszen igaz, Jorga szokott nagyokat mondani, cinikus grimaszokat vágni anélkül, hogy maga is komolyan venné őket. A reménykedők gondolhatják azt is, hogy erős, tulontul erős, megengedhetetlenül erős, de a választási fogásnak elsőrangú tréfája az egész. Jorga fenyegetőzik, hogy hiába minden, én ur akarok maradni az ország fölött s ha ellenem szavaztok most, újra szavaztatlak benneteket. A remény mindig és mindenhol könnyen kicsírázik. De Jorga és Argetoianu nemcsak beszéltek, hanem cselekedtek is. Királyi dekrétum fűggesztette fel az alkotmányos uton megszavazott közigazgatási törvény egyik rendelkezését. Ez nem repül el, mint a szó, ez megmarad alkotmányszerűségnek. Ez megmarad a diktatura első lépésének. És na a tény köré odaépítjük a miniszterelnök és a tényleges belügyminiszter leplezetlen kijelentéseit is, akkor hervadon el minden reménycsira és ejtse le újra a fejét a talpraállítási vágy. Itt kétségkívül van számolni azzal, hogy a keletről indult zúgó szélvihar a diktatura háthoronzagató danájának dermesztő intonálása volt. Argetoianu szellemé eluralkodott a hegyek és völgyek, az érzések és gondolatok fölött.

Mire való hát minden további játék? Az ország már régen elkészült a legrosszabbra is. Mi, kisebbségek többé-kevésbé eddig is diktatura alatt éltünk, hiszen velünk szemben nem egyszer lehetett megsérteni az alkotmányt és hatályon kívül helyezni a törvényt. A szabadság mindenek fölött álló imádata, az emberi jogok föltétel nélküli tisztelete, az elnyomás bármilyen formájától való ösztönös irtózás kötelezőgünkké teszi, hogy a magunk erőitlen és nem eldöntő jelentőségű hangján felnyögiünk a lezuduló vihar súlya alatt. Tudjuk, hogy az elemi erejű tiltakozás, az egész országot megrázó felzudulás nem a mi jogunk és kötelezőgünk. A kisebbségi sors igája akkor is rajtunk, ha az embe-

Vasgárda és Vaskerítés

Zelea Codreanu már fölkészült a választásra

A zsidók elveszítik összes polgári jogaikat, ugyanez a sors vár a kisebbségekre, ha nem olvadnak — ígéri a Vaskerítés programja

Zelea Codreanu

Bukarest, május 13.

A kormány még nem készült el a pak-tumtárgyalásokkal s ennek következtében még nem állnak készen a jelölés-táit sem. Zelea Codreanu, a híres vasgárdista ügyesebb volt, mint Jorga. Ő már teljesen elkészült, létrehozta a maga választási blokkját s megcsinálta pártja jelölőlistáit is. Valamit már most le kell szögezniünk: a jobboldali terrorista párt rendkívül megerősödve vonul a választási

harcba.

Zelea Codreanunak nyolcfajta polgári szervezetet sikerült megnyernie a közös választási küzdelemre.

Valamennyien közös listán, valamennyien a Vasgárda, illetve ujabban „Vaskerítés” neve alatt és kibővített programjával indulnak. Választási jelük a Zelea Codreanutól választott jel s erdélyi propagandájuk során a román hitleristáknak nevezik magukat.

Kik vonultak be a Vaskerítés mögé

Sajnos, a volt kormányok kacérkodó magatartása és a jelenlegi kormány túrelmessége miatt elérkezett az idő, hogy a román közvéleménynek komolyan kell vennie a mozgalmat. Nem Zelea Codreanu és furcsa gözzel telített társai miatt, hanem azért, mert a mozgalomhoz most olyan polgári rétegek csatlakoztak amelyek eddig a nyugodt fejlődés és a munka zálogai voltak. Ime a „Vaskerítés” választási blokkjának tagjai:

1. Corneliu Codreanu vasgárdája.
2. A moldovai Kisgazda Párt amelynek elnöke Neculcea ezredes, a király volt hadsegéde.
3. A beszarábiai Keresztény Néppárt. Elnök Negru földbirtokos, volt államtitkár.
4. A Munka Jogvédő Ligája. Elnök Milozi.

5. A Kisiparosok Országos Szövetsége. (Az erdélyiek nem tartoznak ide.) Elnök Samoila iparos.

6. Bőripari szövetség. Elnök Petringenariu.

7. Erdélyi Keresztény Szociális Egyesület. Elnök Giurgiu János kolozsvári ügyvéd.

8. A Cukorrépa-termelők Szövetsége (regáli) Elnök Joan Neculcea agronom.

C. Zelea Codreanu választási blokkja Erdélyben a következő neveket indul a választási küzdelemben: Kolozsm gy: Giurgiu János ügyvéd, Tordamegye: Zelea Codreanu, Marosm gy: Traian Brailleanu, Fogarasmegye: Mota Joan ügyvéd, Beszterce: Beleuta kapitány, Szilágy-megye: Dumitrescu Joan lelkész, Bihar-megye: Petringenariu Joan. Nagyiküllő:

Petringenariu Joan, Máramaros: Joan Zelea Codreanu gimnáziumi tanár, Corneliunak az apja, Arad: Zab Stefan a kisiparosok bukaresti főtitkára.

Zelea Codreanu választási blokkja manifestumot adott ki, amely többek között a következőket mondja: A zsidók elveszítik összes polgári jogaikat. Mindazokat a zsidókat, akik 1914 után jöttek be az országba, ki kell kergetni Románia területéről. Numerus clausus a zsidók ellen. Állami támogatással kell kinevelni azt a román iparos és kereskedői gárdát, amely a zsidókat ezen a téren helyettesíteni fogja. Nemzetközileg kell megszervezni azt, hogy minden ország népe ur lehessen a maga földjén.

A kisebbségeket nem tartják az ország ellenségeinek, de csak azért, mert azok beleolvadnak a románság tömegébe.

Ila tehát nem olvadnak be, zsidóknak számítódnak. A külföldi munkásoktól meg kell tisztítani az országot, hogy a munkanélküliség megszűnjék.

Beszámolónk végén csak annyit jegyzünk meg, hogy Jorga miniszterelnök Ploestiben személyesen rendelte el a nemzetiparaszíparti választási manifestum aláíróinak letartóztatását, mert a manifestum szerinte törvénytelen ségkre igazítja a választókat. Zelea Codreanu manifestumában a hatóságok eddig nem találtak semmi olyant, amit igazgatásnak minősíthettek volna.

Az igazságügyminiszter elrendelte az izgatató vasgárdisták letartóztatását

Egyelőre csak a regáli megyékre szól a rendelkezés

Bukarest, május 13.

Ujabb jelentés szerint Hamangiu igazságügyminiszter május 13-iki keltezéssel az alábbi körrendeletet küldötte meg Botosani, Suceava, Radauti, Dorohoi, Sorocea és Jasi megyék törvényszéki elnökeihez, akik a választói törvény értelmében tudvalevőleg a megye választási elnökei is:

Tudomásunkra jutott hogy a Corneliu Zelea Codreanu elnöklése alatt létrejött választási blokk agitátorai a falvakban gyújtogató tartalmu és izgató tendenciájú röpiratokat ragasztottak ki. A plakátok félreismerhetetlen célja az, hogy a közrendet megbontsák a falvak lakóit pedig kártékonnyan felizgassák a választások idejére. Felkérem tehát a törvényszéki elnököket, hogy minden ilyen esetben azonnal energikusan járjanak el, a röpiratok szerzőit és az izgató agitátorokat azonnal tartóztassák le és vezessék be ellenük az eljárás a Marzescu-féle rendtörvény első szakasza alapján. Tekintettel arra, hogy a Semmitőlsek hasonló kérdésben már döntött s döntése szerint az ilyen természetű plakátok szerzői nem követnek el sajtóvétséget felkérem a törvényszéki elnököket és az ügyeszségeket, hogy a közrend elleni izgatósok tisztaságát és szabadságát, nem tűrheti azonban azt, hogy ennek az ürügye alatt lelkiismeretlen agitátorok bármilyen formában forradalmi izgatásokat kövessenek el.

HAMANGIU, igazságügyminiszter.

Az igazságügyminiszter körrendeletének egyelőre csak annyi magyarázata van, hogy az eddig beérkezett jelentések csak a főnti megyékben jelzik a cuzisták kiméletlen izgatását. Ha a többi megyékből is hasonló jelentések érkeznek, úgy a körrendeletet minden megye törvényszéki elnöke megkapja.

riség közkincsét jelentő értéket kell mentenünk az ország határain belül.

De megrianásunk és nyűgösünk nekünk is van, külön is van, akkor is van, ha a többségi nép nem érzi, vagy nem akarja érezni a fejére hulló sötét fellegetek. Tul a jelenthető diktatura elvi jelentőségén, mindennapi fájdalomak szaladgálnak végig meggyötört testiünkön:

mire való ez az egész játék, amelynek irányítói megszabták a kimenetelt s most gunyos arccal figyelik kinos erőfeszítésünket. Nekünk a választás nem játék, hanem maradék anyagi és erkölcsi erőinknek teljes kihasználása, munkaképességünk és munkalehetőségünk megőrzése, keserves kálvária, amit csak jobb sorsba vetett hitünkért vállalha-

tunk. Nekünk a politika és annak alkotmányos megnyilatkozása nem játék, hanem maga az élet. És azt is tudjuk, hogy ma már ugyanaz a többségi nép kilencven százaléka is.

Miért rendezik hát ezt az egész komédiát, ha már ugys előre elvégeztették minden?

Kacsó Sándor.

Hogyan is állunk azzal a biztosítási területtel?

Az exképviselő
A laptulajdonos
A polgármester

Egy szál asztallal és székekkel „biztosítótársaságot” alapítottak, 5 éven át inkasszáltak, de fizetni elfelejtettek

Biztosítási bűvészmutatóvány: Az Erdélyi és Bánsági Biztosító Rt. (Arad) 5 évi „működés” után vagyontalanság címén kéri a csőd mellőzését

Arad, május 13.

A biztosítási dzsungel berkeiben az utóbbi időben minden csendes. Egyidőben, — nem is olyan régen — szinte divat volt a biztosítási branché szennyeit kitergetni, ma azután, hogy új, divatosabb kiabálónivaló akadt a feketeszesszertő körül, a zugbiztosítás frontján fegyvernagyvadás van, jóllehet, a helyzet korántsem változott meg.

Ma is egyre-másra garázdálkodnak azok a „biztosítók”, akik százzszámra csapják be az embereket. Ma is szabadon folyik a garázdálkodás a biztosítási dzsungelben.

Aradnak például ismét megvan a maga „biztosítási” botránya. Sablonos ügytulajdonképpen, zugbiztosítási manőver bűnügyi alapon. Ami azonban különös érdekességet ad ennek az ügynek, az abban a körülményben rejlik, hogy az ügyben közismert aradi személyek, — többek között egy volt országgyűlési képviselő — szerepelnek, mégpedig nem a legkedvezőbb szereposztással!

BIZTOSÍTÁSI TÁRSASÁG GRÜNDOLÁS EGY SZÉKKEL ÉS EGY ASZTALLAL.

Még 1925-ben, — a „biztosítási” kampány fénykorában — történt. Aradon új biztosító társaság alakult Erdélyi és Bánsági Általános Biztosító R. T. néven. A társaságot Hegedűs Ferenc közismert aradi biztosító kezdeményezésére hozta létre. Az új alakulat, amelynek élén az éppen akkor állástalanná vált Hegedűs állott, átvette egyik aktív resicai biztosító ügykörét és ez a klientúra, valamint a resicai társaság vagyonát képező asztal és székek jelentették az új biztosító társulat számára a „kezdőbességet”. Az igazgatóság tagjai Zima Tibor dr., volt képviselő, Kalmár József akkori lapvállalkozó és moztulajdonos, dr. Robu János volt polgármester voltak, míg az ügyeket Heinrich nyugalmazott ezredes, a resicai biztosító vezetője vezérgazgatta, Hegedűssel együtt.

A LETAGADOTT HALÁLESET

1930. augusztusáig semmi komoly baj nem történt. Az új biztosító szigorúan inkasszált a tagdíjait és így minden rendben is lett volna, ha 1930. augusztusában meg nem hal Hubián Miklós óna de fier-i lakos, biztosított, akinek a fia azonnal bejelentette igényeit a 40 ezer lejes biztosítási összegre.

A társaság eleinte kitérő válaszokat adott, majd amikor Hubián személyesen jelent meg Aradon, felkérték, jöjjön egy héttel később. Ez hat ízben ismétlődött meg, végül is a biztosító meglepő hírt közölt Hubiánnal. Kijelentették, hogy hiszen az öreg nem is halt meg. Egyszerűen letagadták a halálesetet.

Hubián egyenesen a község papjától, aki egyébként a biztosító helyi ügynöke, hozott olyan értelmi bizonyítványt, hogy a biztosítottat ő maga, a pap, temette el, azonban ez sem segített, — mire dr. Gherman aradi ügyvédet felkérte, hogy nézzék utána, mi lappang a dolog mögött.

5 ÉV ALATT 5 BIZTOSÍTOTT KAPOTT RÉSZZETTORLESZTÉST. A „BIZTOSÍTÓ”-TÓL ÉS EGYÉB ÉRDEKESÉGEK EGY BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG KULISSZAI MÖGÜL.

Gherman dr. nyomozni kezdett az ügyben, háromszor járt személyesen a biztosítónál, végül is csődkérelmet adott be a bírósághoz.

Az ügyvéd előttünk azzal indokolta meg a súlyos lépést, hogy kutatásai során megállapította, miszerint egy fiktív

intézménnyel áll szemben, hiszen

5 év alatt, — mondotta az ügyvéd, — 5 klienst fizetett ki a társaság, ezeket is részletekben!

Gherman dr. — kijelentése szerint, — arra is alaposan gyanakodott, hogy a biztosítótársaság részvényesei, akik egyébként maguk az igazgatók, az 500 ezer lejnyi alaptőkét sem fizették be.

Megállapította az ügyvéd azt is, hogy nem sokkal a társaság gründolása után az igazgatók összevessztek Hegedűssel, az egyetlen szakemberrel és

ettől az időponttól kezdve a társaság életfunkciója, kivéve az inkasszót, — megszűnt.

MEGINDUL A LAVINA.

Amikor a kulisszatitkok kezdtek nyilvánosságra kerülni, a társaság kliensei megmozdultak és tömegesen keresték fel Gherman dr.-t, aki azonban a jelentke-

zők felkérésére sem indította meg a további csődkérelmi eljárásokat, amíg az első ügyben döntést nem hoz a bíróság.

Az első csődtárgyalást valami bajánál fogva előráncigált ügy alapján elhalasztották, mire pedig a második tárgyalásra került a sor, már

eltűnt Aradról a társaság cégtáblája s megszűnt az iroda is.

Azóta újabb két csődtárgyalás volt s tegnapelőtt ismét tárgyalás volt kitűzve az ügyben s ezen a tárgyaláson a dolgozók lassu tisztázása után nyilvánvalóvá vált, hogy

rövidesen megindul a bűnügyi vizsgálat is.

A tárgyaláson ugyanis Heinrich vezérgazgató kijelentette a bíróság előtt, hogy a csődöt nem lehet kimondani azon egyszerű oknál fogva, mert a társulatnak egyetlen lukas 50 banis vagyona sincsen.

30 meztelen szektáriánust tartóztattak le egy besszarábiai faluban

A fanatikus inoentisták felvették a harcot a csendőrökkel a földalatti templomban

Bukarest május 13.

A besszarábiai egyházi hatóságok már évek óta a legelkeseredettebb harcot folytatják a Besszarábiában gombamódra elszaporodott különböző misztikus szekták ellen, anélkül, hogy valami sikeres eredményt érhetek volna el. A misztikus szektáriánusok között a legveszedelmesebbek a hírhedt inoentisták, akik

földalatti templomaikban a legfertelmesebb orgiák kíséretében hódolnak veszedelmes tévtanaiknak.

Kisenevből érkezett jelentések szerint, most megint sikerült egy ilyen inoentista templomot kifűstölteni. Gurie besszarábiai mitropolita feljelentésére indult meg a nyomozás a Balti-megyei inoentista templom felkutatására. A csendőröknek sikerült rájuk bűnösöknek.

Mikor Páris Bukaresttel szemben Berlinnek ad igazat

Két és fél millió aranymárkát kifizethetett volna Nagyvárad félmillió lejjel,

most száznegyven milliót követelnek azért a német kölcsönért, amelyből a csendőriskola építettek fel

Nagyvárad, május 13.

Nagyvárad egyik napról a másikra kellemetlen meglepetéssel ébredt 1913-ban a város felvett a Friedrich Wilhelm berlini nagy biztosító intézettől 2 és fél millió aranymárka kölcsönt. Az impériumváltozás óta lóg Nagyvárad fölött ennek a kölcsönnek az elintézése valamely formában, ami nem történt meg.

Nem történt meg bűnös könnyelműségből, amelyért most senki sem fogja

Vágó József, a Népszövetségi palota tervezője felépíti Magyarország legszebb kaszárnyáját

1913-at irtak akkor. A belügyminisztérium Budapesten elhatározta, hogy egy modern csendőriskolát építtet és a rohamosan fejlődő Nagyvárad sietve kapott a tervet; megszerezni a csendőriskolát, amely újabb etap, emelkedés, színvonal, a vidéki városok sorában. A belügyminiszter és Nagyvárad között alkut kötött: Nagyvárad ad ingyen 2 hold telket az építkezés céljaira s megszerzi a felépítéshez szükséges kölcsönt is olyképp, hogy a minisztérium kötelezte magát a teljes investíciós költség visszafizetésére.

Törlesztés kölcsönt nem sikerült egyelőre a városnak szerezni, ezért — any-

akarni viselni a felelősséget, niszont a tönkrement Nagyvárad még egyszer tönkrement azon, hogy immár párisi szankcióval a német biztosító társaságnak 140 milliót tartozik kifizetni, holott volt idő, amikor 500 ezer lejjel bőven rendezhette volna a hét és fél millió aranymárkát.

Ennek a modern pénzügyi rémregénynek amelynek a mélyén ott piheg a fuldokló romániai közgazdasági élet, a következő története van:

nyira fontos volt számára — hozzányúltak a különböző városi alapokhoz, ideiglenesen. Közben aztán jelentkezett a berlini Friedrich Wilhelm biztosító intézet, amelynek a direktora egykori várad ember volt és

rendelkezésre bocsátotta rövid lejáratú kölcsön alakjában azt a két és fél millió aranymárkát, amibe a csendőriskola felépítése került.

Építészeti különlegesség volt a gyönyörű csendőrkaszárnya, modern pavillon rendszerrel. Vágó József művészetét dicsőítik, aki a Népszövetségi palotáját is tervezte. Vágó szintén nagyváradi ember volt, hazajött a szülővárosába, hogy adjon vala-

Hogy hová lett az „alaptőke”, hogy hová lettek a biztosítási díjak, arról nem beszél Heinrich ur, arról azonban minden valószínűség szerint rövidesen sok szó fog esni a vizsgálóbíró előtt. Ugyanis egyrészt a „biztosítottak” most bűnvádi feljelentés megtételére készülnek, másrészt mert az ügyben hivatalból meg fog indulni az ügyészégi vizsgálat. A bíróság az ügyben még kihallgatja Zima Tibor dr.-t, és csak azután hozza meg döntését.

Az ügygel kapcsolatosan egyébként megkérdeztük Zima dr.-t, akinek egyébként lényegtelen nyilatkozatára legjellemzőbb az a körülmény, hogy amikor azt kérdeztük tőle, vajon mikor csatlakozott a biztosítótársaság mérleget, így felelet: — Mi maga? Vizsgálóbíró?...

AMIT A BIZTOSÍTÁSI MOCSÁRBÓL KI LEHET MENTENI

az az alábbi néhány tisztázandó kérdés: 1. Vajon hová lett az Erdélyi és Bánsági Általános Biztosító alaptőkéje, illetve

2. hová tűntek a biztosítási díjak. 3. Mi van a társaság mérlegeivel.

4. Hová tűnt Aradról a „cég”, mert hiszen úgy eltűnt, hogy a csődtárgyalás idején is mint maganembernek kellett kikézbessíteni az egyik igazgató címére.

5. Kik, miért kaptak és kik, hányan s miért nem kaptak pénzt a társaságtól.

Olyan kérdések ezek, amelyekre „biztosítottak” sürgős választ várnak s amelyekre a válasz alighanem a vizsgálóbíró előtt fog elhangzani, mert hiszen dr. Gherman máris megtette az intézkedéseket az esetleges bűnvádi feljelentés megtételére.

(Lk.)

mit neki, ami örökbecsű. Mint ahogy a generáció akkor mindig csak adni akart —

Tekintettel arra, hogy amortizációs kölcsönt szerezni nem sikerült, Nagyvárad és még a magyar belügyminiszter megállapodtak, hogy

a kormány évi kamat fejében mindig meglért 160 ezer koronát.

Ez az első alkalommal be is folyt rendszerben, aztán jött a háború, a moratórium, majd a nagy változás.

A háború után a Friedrich Wilhelm elküldötte megbízottját Nagyváradra és az akkori városi tanács úgy találta, hogy jó lesz ebben a rendezetlen kérdésben valamit tenni. Évek mulnak el tárgyalásokkal, de Bukarestben még akkor is megdől minden, amikor a nagyváradi tanácsban feláll a pénzügyi tanácsos és a marakatasztrófa idején bejelenti:

— Két és fél millió aranymárka tartozunk pan, amit most 500 ezer lejjel kifizethetünk.

A tanácsban meg van az akarat szabaddulni a nagy adósság nyomasztó érzésé től, de a liberális piros ceruza kihúzza a költségvetésből a félmillió lejt.

Az indok:

a Friedrichs Wilhelm követelése lefoglalt német vagyon, amely a háborús jóvátételre szolgál.

— Nem szabad fizetni — mondja Bukarest, — sem Berlinnek, sem Budapestnek, semmiféle adósságot sem.

Nem is fizettek.

Amig aztán most...

Megjelent egy ur Berlinből és hozza párisi döntőbírósi ítéletét.

A német biztosító két és fél millió aranymárka követelése feloldatik a jóvátételi kötelezettség alól és nevezett biztosító szabad kezet nyer követelése behajtása érdekében.

— Követelésünk, — mondta a német ur — körülbelül 140 millió lej. Tessék fizetni.

A nagyváradi városvezetés riadt szemmel néztek egymásra az urak: most mi lesz? Száznegyven millió lej! Akkor, a mikor nincs havi negyedmillió arra, hogy kifizessék a nyugdíjasok nyomorult filléreit. Amikor szállítók és iparosok nem tudják évek óta beinkasszálni követeléseiket.

A liberális miniszter, a fityfene tudja hol van, ha csak Jorga alatt vissza nem kerül tovább folytatni az öngyilkos pénzügyi politikát.

Tulajdonképp, mint jogutód, a bukaresti belügyminisztériumot terheli nagyváradi csendőriskola építkezési költése. Egyébként is Vágó műépítész meke ma is csendőriskola.

De ki állja itt a sarat? A Friedrichs Wilhelm zsebében a párisi papírral, amely Bukaresttel szemben Berlinnek ad igazat, energikusan dörömböz a jelenlegi polgármester ajtaján.

— Tessék fizetni! Itt vagyunk! Nem várunk!

A váradi polgárok lapos, gutatitott pénzárca még jobban összelapulnak ijedtükben.

Száznegyven millió! Nincs is annyi pénz a világon!

Bárdos László.

Megnyílt! Szt. 269 Új szálloda!

NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyszerűs szobák 100-120 lej kétágyas szobák 140-160 lej, beleértve az összes illetéket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előszobák kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Dienes László:

Építészeti kiállítás Berlinben

Berlin, május 13.

Most nyílt meg több évi készülődés után a Német Építészeti Kiállítás Berlinben, a Kaiserdammon. A legnagyobb ilyenfajta kiállítás, melyet valaha is Európában rendeztek, és a legnagyobb kiállítás Berlinnek 1896. óta. Százharmincezer négyzetméter területen, hetven csarnokban és épületben van felhalmozva a legmodernebb kiállítási technikával anyagi anyag, hogy ha valaki a kiállítás összes útját be akarja járni, nem kevesebb, mint tizenkét kilométert kell megtennie.

Mindenesetre fáradságos feladat. De annak, aki a modern város- és lakásépítés iránt érdeklődik, megéri. A laikusnak is, aki főleg arra kíváncsi, hogy hogyan tudna olcsóbban és jobban lakni. Mert a kiállítás nem csak a szakembereknek szól, s ami leginkább érdekessé teszi, nem a múlt s nem is annyira a jelen, mint inkább a jövő felé van beállítva. Ennek oka annak belátása, hogy az építészet korunk kulturájának az az ága, mely legkevésbé tudott lépést tartani az ipari és technikai fejlődéssel, ugyanannyira, hogy a mai építkezési stílus és építési módszerek távolról sem felelnek már meg a technika mai állásának. S éppoly kevésbé a társadalmi átrétegződés, a térszűke és a pénzsűke által teremtett új követelményeknek.

Nos, a berlini építészeti kiállítás fő célja, hogy mai építészeti ismereteink és a felvetődött javaslatok, kezdeményezések és próbálgatások kritikai összehasonlítása alapján a jövő fejlődés lehetőségeit megvizsgálja. Ezért kevésbé kész dolgok, mint inkább problémák kiállítása. A mai lakás és építés problémáinak seregszemléje tervekben, táblákban, modellekben, természetes nagyságban felépített típus-épületekben.

A tömege mindannak, ami a kiállításon fel van halmozva, olyan óriási, hogy feldolgozása szakmunkák kötetit fogja igényelni. Egy rövid beszámoló alig tehet egyebet, mint, hogy a legfontosabb részeket felsorolja, hogy az érdeklődők lássák, mire számíthatnak.

Az első csarnok a kiállítás nemzetközi része, amelyben huszonkét ország állít ki, az Egyesült Államoktól Kináig. Feltehető, hogy mindegyik azt akarta adni, ami rá nézve a legjellemzőbb. S néha azt érzi az ember, hogy ez viccesen jól sikerült. Például Hollandia lakásokat állít ki „őreg házaspárok számára” és „szociális érzék nélküli családoknak”; Svédország miniatűr-lakásokat mutat be. Franciaország a „Történelmi Páris”, a Carnavelet-muzeumból; az Egyesült Államok kiállítása ellenben az „államtervezés, országtervezés, városátalakítás” problémáival foglalkozik, de emellett kiállít egy teljesen berendezett „Praktikus konyhát”. A román kiállítás a bucaresti technikai hivatal igazgatója, C. Sfintescu rendezte s főleg elméletet hoz s tanulmányokat egy Nagy-Bukarest beépítési tervéről. A magyar kiállítás főleg Budapesttel, a város legutóbbi évtizedekben lefolyt amerikai fejlődésével foglalkozik.

Valóságos reveláció a városi ember számára a kiállítás következő része, a német város-építészeti szekció: most tudja meg, amiről eddig sejtette se igen volt, bár keresztül élte: hogyan keletkezik egy város korunkban, hogy koncentrálódik a városépítés az ipari centrumok, a kikötők köré, hogyan él és nő egy világváros, s hogyan lakik benne az egyes lakos. S ez már átvezet a következő csarnokba, ahol a lakásépítés problémái nyernek alapos analízist: melyek legyenek a modern lakásépítés gazdasági alapelvei, jövedelem és lakás, a lakás olcsósítása, s technikai tökéletesítése. S a hatalmas második csarnok tömegeket modellekben, rajzban és 24 teljesen felépített lakásban adja meg a választ a kérdésre: Hogyan fogunk lakni s hogyan akarunk lakni. Különböző nagyságu s különböző igényeknek megfelelő lakások, lakástervezések kerülnek itt bemutatásra, közöttük a legmodernebb s legújabb megoldások is, melyek számolnak a mai ember megváltozott igényeivel és szükségleteivel.

A harmadik csoportban kezdődik a nagyszabású „Az új építés” nevet viselő csoport, mely a modern építőanyagok kimerítő áttekintését nyújtja. A kiállítás megtanít arra, hogy ne menjünk el oly könnyöven az anyagok mellett, melyekből házaink össze vannak állítva. Mert kitűnik, hogy a modern építészet legtöbb problémájának ugrópontja éppen az anyag kérdése: egy új találmány az építési anyagok terén, meg képes változtatni házaink egész eddigi formáját. S csodálkozunk, mi mindent lehet csinálni, a jó öreg fából s még inkább, hogy milyen óriási jelentőségre tett szert már ma is az üveg s mily nagy jövő áll meg előtte. A csarnokok hosszú sora mutatja be a százféle építési anyag előnyeit és hátrányait, előállítását és

felhasználását: az épületek műhelyitkai nyílnak itt meg a néző előtt.

S tovább? Beszéljünk még egy csarnokról, ahol kizárólag a háztetőről van szó? Vagy a kőjáról, mely a lármáelleni védekezés építészeti problémájával foglalkozik? Az „izoláló-ipar” ma már egyike a legfejlettebb építési iparágaknak. S kint a szabadban egy nagy szabadterületen, melyet egy kis miniatűr körvasút fut körül a kényelmesebb nézők kényelmére, a mezőgazdasági építészeti. Ma már ez is másként néz ki, mint pár évtizeddel ezelőtt: a tyukok, lovak s ökrök lakásai is modernnek lettek, modern kényelemmel s higiénia minden vívmányával felszerelve. — Nem sok ideje, hogy a nem csak a paraszt, aki ma sem lakik ilyen előkelően, de, hogy a földesur se lakott ilyen modern palotákban.

S van még külön garázs kiállítás is, (a garázs egyébként a legérdekesebb építészeti problémákat veti fel), s van egy „Minta-telep” is: a halottak modernből akarnak lakni, főleg, hogy területet spóroljanak az élők számára.

Ime, egy madártávlati áttekintés az óriási kiállítás felől. Egyes érdekes építészeti kérdésekről, melyeket felvet s esetleg megold, egy következő cikkben fogunk beszámolni. A kiállítás három hónapig marad nyitva.

QUO VADIS HISPANIA?

Lángokban Spanyolország székesegyházai és kolostorai

Kezükben magasra tartott feszülettel menekülnek a szerzetesek és apácák. Második torradalmi hullám seprte végig Spanyolországot Madridban kitoszolták az élelmiszer- és ruhaüzleteket

Az 1871-es párisi kommün óta a népharag nem tombolt ilyen elemi erővel

Madrid, május 13.

A spanyolországi zavargások, amelyek tegnap, úgy látszott, már-már elcsendesednek, a mai nap folyamán az eddiginél még sokkal elementárisabb erővel ujjaltak ki. Ma már nem kétséges, hogy Spanyolországban az 1871-es francia kommünhöz hasonló események ismétlődnek meg. A fellázadt néptömegek dühe azonban itt elsősorban a Katolikus Egyház ellen irányul, amely tudvalevőleg még a monarchiánál is számottevőbb hatalmasság volt mindenkor Spanyolországban. És éppen mert a lázadás iránya a kolostorok és székesegyházak ellen van kielezve, még nem látni tisztán, mennyi része van ebben a néhány heti időközben második spanyol forradalomban a szorosan vett szociális elemeknek és különösen, mennyi része van a tudatos kommunista agitációnak, amely Spanyolországban, egy váratlan fordulattal a szoojetet akarja megteremteti.

A világlapok tudósítói, akik a polgári köz-társasági forradalom győzelme után rövidesen elutaztak, most gyorsan visszatértek és a forradalmi mozgalmak eme második, izgalmasabb és beláthatatlanabb fázisáról a következő tudósításokban számolnak be:

Tűzbe dobták a kegyszereket, elkergették a papokat és apácákat

A spanyolországi forradalom, Alfonz király elutazása és a Zamora-kormány megalakulása után sem jutott tulajdonképpen nyugvópontra. Már az új rezsim első napjaiban látni lehetett, hogy sokkal komolyabb és véresebb zavargásokra van kilátás, mert az alsóbb néptömegek, különösen az ipari munkásság és a munkanélküliek, kielégítetlenek maradtak a polgári forradalom eredményeivel. Ezek a kielégítetlen erők léptek akcióba, néhány heti előkészítés után, s hét elején, a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka.

Még nem tudni pontosan, hogy kinek a megadott jelére: vasárnap a késő esti órákban Spanyolország csaknem minden városában a tömeg megrohanta a székesegyházakat, kolostorokat és elsősorban a jezsuiták rendházait.

Sevillában először megostromolták, majd felgyújtották a jezsuita-kolostort, amely a város „Triana” nevű negyedében van. — Ugyanekkor a város központjában a Szent

Józsefről elnevezett kápolnát és a Buen Sucesso-kolostort borították lángokba.

A kegyszereket és a vallási képeket a tömeg a lángok közé dobálta.

Ezek az épületek teljesen elhamvadtak, üszkös falak maradtak csak. A papok és az apácák elmenekültek, de menekülésük közben is sokakat inzultáltak.

A köztársasági karhatalom itt teljesen elégtelennek bizonyult a rend fenntartására és, noha formailag kihirdették az ostromállapotot, a romboló tömeg közül senkit sem mertek eddig törvényszék elé állítani.

Egyidejűleg a sevillai rombolásokkal és gyújtogatásokkal, egy másik nagy városban, Gramarban is felgyújtották a katolikus székesegyházat. Itt karhatalom vonult ki a forradalmi tömegek ellen, amelyek azonban szembehelezkedtek és formális összeütközésre került a sor. Mindkét részről számos halott esett áldozatul.

A kolostorok borát kiengedték, eleségét széthordták

Malagában kedden délig komolyabb zavargások nem voltak. Délután azonban itt is véres események játszódtak le.

A városkában lévő kápolnák, kolostorok, egyházi képtárak, kivétel nélkül áldoztak ezek a forradalmi hangulatnak.

Óriási értékek pusztultak el itt, régi képek, könyvtárak, műemlékek. A püspöki palota teljesen felperzselődött.

Alicanté városkában a szerzeteseket kikergették rendházukból, lerángatták róluk csuhájukat és kövekkel dobálták őket.

A szerzetesek a tömeg gunykiáltásai közepette futottak el a városkából, kezükben magára tartva a feszületet. A tömeg az itteni rendházban mindent porzójává tört. — A konyhákat, éléskamrákat, ahol egész évre való eleség volt felhalmozva, feldúlták, az ennivalót széthordták. A szerzetesek ebédlőtermében darabokra törték az asztalokat, székeket. Levonultak a pincékbe és a hordókból kiengedték a régi borokat.

Kora tavasztól — késő ősziig

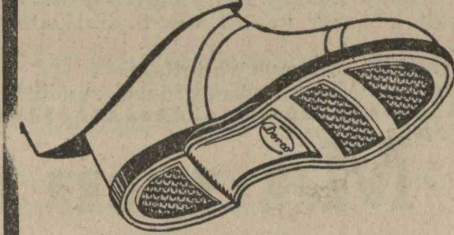
viselje a jó, olcsó

gummitalpu
vászoncipőt

Férfiak, asszonyok, leányok
és gyermekek részére
mindenüti kapható.

Ügyeljen a DORCO védjegyre!

TENISZ-labdák Lei 45-től
-ütők 500-tól
felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüz. etében
Brassó Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Ne kísérletezzon
egészségével.
Kérjen Ön is
kímódton
eredell
»OLLA«
óvszert, mely megóvjja egészségét.

Szerdán délelőtt Aradi Viktort hallgatta ki a hadbíróóság

Bukarest, május 13.
A hadbíróóság szerdán délelőtt fél 10 órakor nyitotta meg a kémkedési bűnügy tárgyalását. Az elnök Valcev vádlotthoz intéz még néhány kérdést arra vonatkozólag, hogy mire használta a műhelyében talált láthatatlan íráshoz való tintát és a különböző vegyszereket. Valcev erre vonatkozólag azt felelte, hogy a vegyszereket fényképezéshez használta.

Elnök: Különös, hogy a fényképezéshez ennyi vegyszerre volt szüksége.

Valcev: Miellesleg kémikus is vagyok és kísérletekhez használtam a vegyszereket.

Most a nagy kémkedési bűnpör legérdekesebb vádlottjának, Aradi Viktornak kihallgatását rendeli el az elnök. Aradi személyi adatainak bemondása után kijelenti, hogy foglalkozása publicista és magyar, német s román lapokba szokott írni közérdekű cikkeket.

Elnök: Volt már büntetve.

Aradi: Tiltott fegyverviselésért már megbüntettek. Kommunista agitáció miatt is indult eljárás ellenem, de ottan felmentettek.

Elnök: Ön foglalkozott munkásvédelmi kérdésekkel is.

Aradi: Külföldi utazásaim alatt láttam a különféle népjóléti és munkásvédelmi intézményeket s külföldi mintára szerveztem meg Bukarestben a munkásvédelmi hivatalnak, amelynek elnöke Parhon volt, míg magam a titkári szerepet töltöttem be. Később Kolozsváron is állítottunk fel egy fiókot.

Elnök: Tudja, hogy miért áll most a bíróság előtt?

Aradi: Igen. Kémkedés miatt, legalább is a sziguranca állítása szerint.

Elnök: Ismerete dr. Katzot és dr. Mártont?

Aradi: Igen. De arról sejtelmem sem volt, hogy Márton dr. kémszervezetnek a főnöke. Márton információs anyagot kért gazdasági, politikai és szociológiai kérdésekről. Azt hittem tudósításokhoz van arra szüksége.

Elnök: Hogyan szerezte meg az anyagot?

Aradi: Több utat tettem Erdélyben és az ország más vidékein is, mindenütt ankétéket csináltam.

Elnök: Cikkeiben, vagy pedig jegyzetek formájában küldötte meg az anyagot Bécsbe?

Aradi: Jegyzetek alakjában.

Elnök: Figyelte-e, hogy valamelyik cikke megjelent-e?

Aradi azt feleli, hogy nem érdeklődött írásai sorsa után. Majd az elnök kérdésére, aki az iránt érdeklődik, hogy Silbermérnököt honnan ismeri és milyen összeköttetésben állott vele, a következőket mondja:

— Irógépet akartam venni egy üzletben s ott hallottam Silberről, aki valami sárcipő üzletet akart nyélbe ütni.

Elnök: Ezek azok a bizonyos szovjet sárcipők?

Aradi: Én azt nem tudtam. Viszont az üzletet meg akartam csinálni Silberrrel.

A további kérdésekre kijelenti, hogy Silber adatait nem becsülte sokra s vele csak úgy beszélgetett, mint újságírók az átlagos intelligenciájú emberekkel.

Elnök: Miért küldötte leveleit idegen címekre?

Aradi: Mert rájöttem arra, hogy a sziguranca felbontja és ellenőrzi a levelezésemet. Arra már nem emlékezem, hogy milyen címekre küldöttem a postámat.

Elnök: Bergner Imrét sem emlékezik?

Aradi: Bergnert Kolozsvárról ismerem. Mindig melegen érdeklődött a szegény gyermekek iránt. Egy évi baráti ismeretség után kértem arra, hogy a leveleimet az ő címére küldthessem, azzal az indoklással, hogy nincsen állandó lakásom és címem.

Elnök: Még valamit Silberre vonatko-

zólag. Kapott ön tőle katonai természetű adatokat?

Aradi: Igen. Kaptam, de azokat nem becsültem sokra.

Elnök: Ismeri ön Sajó mérnököt?

Aradi: Csak a vizsgálat folyamán ismertem meg.

Elnök erre felolvassa Aradi Victorinak azt a vallomását, amelyet a sziguranccán tett. Abban pedig az áll, hogy Sajó mérnököt többször kapott vasuti táblázatokat.

Aradi: Én ezt nem vallottam.

Elnök: Miért használt levelezéseiben

vegytintát?

Aradi: Mert felbontották és figyelték a levelezéseimet.

Elnök: Kinek az utján kapott pénzüsségeket?

Aradi: Mata után.

A hadbíró ezek után az iránt érdeklődik, hogy dr. Katznak milyen szerepe volt a budapesti kommun idején. Aradi azt feleli, hogy dr. Katzot Budapesten ismerte meg s később Berlinben is találkozott vele. Arról semmit sem tud, hogy a kommun alatt mit csinált. Az ügyész dr. Mártonra vonatkozólag is kérdéseket

Ma van a francia elnökválasztás

Páris, május 13.

Rendkívüli érdeklődés mellett kezdődött meg ma délután a versaillesi nemzetgyűlés nagytermében a francia köztársasági elnökválasztás. Már kora reggel hatalmas tömegek lepték el a palota környékét, ahol megerősített karhatalom tartja fenn a rendet. Versailles hemzseg a külföldi újságíróktól.

Az a körülmény, hogy a választás éppen 13-ára esik és hogy ezenkívül a 13-ik elnököt is választja Franciaország, nagy nyugtalansággal tölti el az

amugyis babonás francia népet.

A legtöbb esélye az elnökségre Briand jelenlegi külügyminiszternek van, akir a tömegek szinte már megválasztottnak is tekintenek.

A szavazás pontban délután két órakor kezdődött és mindaddig folyik, amíg a jelöltek valamelyike az abszolút vagy arányos többséget el nem éri.

Az eredmény kihirdetésére legelőbb este félkilenckor kerül sor, de az is lehetséges, hogy csak éjjel után válik ismertté az új francia köztársasági elnök személye.

A nemzeti-parasztpárt alkotmányellenesnek minősíti a közigazgatási dekrétumot és a Semmitőszék elé viszi az ügyet

Bukarest, május 13.

A tegnap kiadott királyi dekrétum, amely a közigazgatási törvény általunk már ismerttetett szakaszát helyezte hatályon kívül, még mindig nagy ellenállással találkozott az egyes pártok részéről. Különösen a nemzeti-parasztpárt foglalt élesen állást ebben a kérdésben. Maniu Gyula, aki tegnap a fővárosba érkezett, hosszasan tárgyalt volt minisztertitkársáival és a párt különböző vezetőtagjaival és ezeknek a tárgyalásoknak eredményeképpen ma délelőtt a nemzeti-parasztpárt vezetősége a következő határozatot hozta: „Tekintettel arra, hogy a közigazgatási törvényt parlament szavazta meg, csak a parlament által lehet azt vagy annak egyes részeit megszüntetni. A királyi dekrétum tehát alkotmányellenes és ezért a párt a Semmitőszék döntése alá bocsátja az ügyet.”

Mint érdekes epizódot, említjük meg a következőket:

A belügyminisztérium táviratilag közölte a prefekturákkal a megyei állandó választmányok elnökei hatáskörének megszüntetéséről szóló királyi dekrétumot. A távirat Szatmárra is elérkezett, ahol Pap Lajos, a prefektus delegált helyettese összehívta a megyei állandó választmányt, hogy tudassa a királyi dekrétumot. Ekkor a választmány a legnagyobb meglepetésre kijelentette, hogy tiltakozás nélkül aláveti magát a rendeletnek és munkájában támogatja a prefektust.

A szatmármegei választmány behódolása meglepő, mert a tagok nemzeti-parasztpártiak.

Huszonegy kisleány ellen szeméremserető merényletet követett el a botfalusi elemi iskola tanítója

Az ellajult embert a gyermekek szülei meg akarták lincselni

Brassó, május 13.

Megdöböntő feljelentés érkezett ma a brassói ügyészséghez. A feljelentést Gheorghe Mireti botfalusi lakos tette meg Nicodim Spataroiu ottani huszonhatéves állami elemi iskolai tanító ellen. A feljelentésben, mely felháborító részletekben bővelkedik, eladja Gheorghe Mireti, hogy

a tanító a gondjaira bízott iskolás lánygyermek ellen szeméremserető merényletet követett el.

A brassói ügyészség részéről azonnal kiszállt Botfaluba dr. Birke törvényszéki orvos és Popovici főügyész, akik megindították a vizsgálatot. A törvényszéki orvos mindenképp megvizsgálta az elemi iskolába járó lánygyermeket, elsősorban is a feljelentő Gheorghe Mireti kisleányát, de

orvosilag konstataható defloreálást nem lehetett megállapítani.

Popovici főügyész ezután egyenként hallgatta ki az iskola leánynövendékeit, nagyrészen nyolc-tíz éves kisleányokat, akik közül huszonegyen vallottak a tanító ellen. A kisleányok elmondották, hogy

a tanító a katedra mellé hinta őket és, miközben a leckét mondatja, erőszakoskodott velük.

Gyakran fordult elő az is, hogy azokat a kisleányokat, akiket különösen kedvelt, különóra tartotta magánál és ekkor még inkább bizalmaskodott.

A megdöböntően bestiális esetek sorozata ugy tudott ki, hogy

FALNEDVESSÉGET

tökéletesen gyorsan és biztosan csak a

«BUER»

vegyszerrel távolíthat el. — Minden dobozhoz használati utasítás mellékelve. — Kapható minden szaküzletben.

ad fel, de Aradi csak annyit válaszol, hogy az ismeretség kávéházban jött létre s ő azt hitte, hogy Márton dr. író és újságíró. Végül Silberre vonatkozólag jelenti ki, hogy jelentéktelen ember volt. Elnök az idő előrehaladottsága miatt Aradi kihallgatását be sem fejezve, szünetet rendelt el.

a kis Amelia Mireti az iskolaudvaron egy kis társnőjének mesélte éppen el, hogy mit csinált vele a tanító.

Elbeszélését meghallotta az iskola igazgatójának a felesége, aki lakásának nyitott ablakában állott és azonnal magához hívatta a kisleány édesapját, aki azután megtette a feljelentést a brassói ügyészségen.

A kisleányok szülei, amikor a tanító borzalmas eljárása nyilvánosságra került,

meg akarták lincselni az elvetemedett tanítót,

akit csak a csendőrség tudott megvédeni a felháborodott szülők dühétől. Érdekes különben, hogy a bestiális tanítónak fiatal felesége és kisgyermekei van és hogy

két évvel ezelőtt már követelt el hasonló merényleteket Vulkánban, az ottani elemi iskolában,

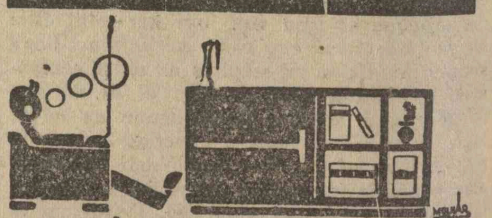
ahonnan éppen „büntetésből” helyezték át Botfaluba.

Nicodim Spataroiu tanítót letartóztatták és átadták a brassói ügyészségnek.

Fegyveres támadás a nagyvárad expressz ellen

Brassó, május 13.

Ma éjszaka a Bukarest-nagyvárad expresszvonatot a Brassó külvárosi állomás Botfalu között fegyveres rablók támadták meg. A robogó vonatra revolverlövéseket adtak le, amelyek áthatoltak az egyik vagon falán, anélkül azonban, hogy valakit megsebesítettek volna. A megrémült utasok meghúzták a vészféket, mire a vonat megállt, a támadók megszöktek. A botfalusi csendőrség nyomozza a revolveres támadókat.

SZÉKELY & RÉTI

ERDÉLYRÉSZI

BUTORGYÁR

R. T.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZEBEN, BRASSÓI FIÓKJAI

LESZÁLLITOTT GYÁRI ÁRON AJANLJÁK A MODERN BUTORGYÁRTÁS REMEKEIT KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL IS!

Bécsi modelljeink megérkeztek!

CHIC DE PARIS

BRASSO, KAPU UTCA 23.

Fiók: Weiss Mihály-u. 5.

210 Sz

A hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk, hogy tekintse meg kirakatainkat és győződjék meg olcsó árainkról!

Veszedelemes nemzetközi leánykereskedőt fogtak el a karánsebesi állomáson

Karánsebes, május 13.

A CFR vonalain még mindig jogszo-
kasként divatozó baksisrendszer miatt
veszedelemes nemzetközi leánykereskedőt
sikertelenül leleplezni éppen akkor, amikor
két áldozatát akarta a bukaresti éjszakák
fertőjébe leszállítani.

A temesvári vonat kalauza egy idősebb
asszonyt és két fiatalok leánykát talált
jegy nélkül. Bár az asszony baksist igen
néki, a kalauz a három potyautast leszá-
llította a karánsebesi állomáson. A forgal-
m irodában leigazoltatták őket. Az idő-
sebb nőnél Dorna-Vatrán kiállított egész
Európára érvényes utlevelet találtak. A
mely Valentin Mária névre szól. Az
egyik leány K. Juliska 15, a másik L.
Lujza 16 éves volt és temesvári személy-
azonossági igazolvánnyal igazolta magát.

Sandru Sándor forgalmi tisztviselő
megkérdezte, hová utaznak.

— A néni levisz Bukarestbe, — mon-
dotta a nagyobbik leányka — *s ottan*
kitanít minket táncosnőnek. Valentin Má-
riának nem nagyon tetszett a kérdezős-
kérés és sürgette a tisztviselőt a jegy-
zőkönyv felvételére. Ez azonban tovább
érdeklődött és végül is rendőrkért tele-
fonált.

Valentin Mária és két utitársa rövide-
sen a rendőrségre került s ottan megál-
lították, hogy a fiatal temesvári leányok
pártfogójának arcképe benne van a le-
ánykereskedelemre gyanús egyének albu-
mában.

A két leánykát, akiknek szülei a gyer-
mekek eltűnése miatt már kétségbe estek,
a karánsebesi állomás tisztviselői vissza-
küldötték Temesvárra. Valentin Mária, a
ki nemzetközi leánykereskedő banda ke-
relője, egyelőre a karánsebesi rendőr-
ségen maradt. Onnan vagy Temesvárra,
vagy Bukarestbe szállítják a vizsgálat le-
folytatására.

— Móricz Zsigmond — Bethlen minisz-
terelnök estélyén. Budapestről jelentik:
legnap adta ebben az évben első nagy-
szabású estélyét gróf Bethlen István mi-
niszterelnök. Az estélyen résztvettek a
Budapesten székelő összes követek, kö-
zöttük a román követ is. Feltűnést kel-
tett, hogy a művészvilág képviselői kö-
zött megjelent a fogadóestélyen Móricz
Zsigmond és felesége is, akikkel gróf
Bethlen miniszterelnök hosszasan el-
beszélgetett Móricz Zsigmondnak tudvale-
vőleg nemrég volt súlyos konfliktusa
az ugynevezett „konstruktív” magyar
irodalom reprezentánsaival.

Munkában a panama- kibogozó kirendeltség

Mozdonyon is, hócipőn is lehet százmilliót keresni

RABLÓGAZDALKODÁS FOLYT A
BUKARESTI VÁROSHÁZAN

A belügyminisztériumban hetekig tartó
munka után végre nagy körvonalakban meg-
állapították azokat a súlyos visszaéléseket, a
melyeket a főváros vezetősége az elmúlt évek
folyamán elkövetett. A vizsgálat folyamán
megállapítást nyert, hogy milliós értékű számla-
lítlásokat nyilvános árverés nélkül bonyolítottak
le. A Snagov kirándulóhely összes vál-
talószárait a Taxico nevű autótársaságnak
adták át, egyszerű megállapodás útján, anél-
kül, hogy a nyilvános árverést kiírták volna.
De még ennél is súlyosabb vádpont a városi
vezetőség ellen, hogy

a fővárosnál elhelyezett összes milliós ér-
tékű garanciák eltűntek a pénztárból.
Valószínűleg az történt, hogy a letétként
kezelt összegeket is elgazdálkodta a főváro-
si vezetőség. Különösen megdöbbentő az a
tény, hogy a tisztviselők fizetéséből vissza-
tartott nyugdíjnyújtást sem fizették be a
nyugdíjpénztárba, hanem ez az összeg a le-
tétkezelővel együtt, szintén eltűnt.

— SZÁZ MILLIÓS KIJÁRÁSI DIJ —
A SZÁZ MOZDONY UTÁN

A kormány a mai napon megbízta Alexan-
dru Periteanu mérnököt, a CFR volt vize-
rigazgatóját, annak a nagyarányú panamának
felderítésével, mely a két év előtti Németor-
szághól rendelt száz vasuti mozdony vétel-
árával van szoros összefüggésben. Még a nem-
zeti parasztpárti kormány alatt, az Epoca ci-
mú lapban, Mares Nicolae mérnök cikksoro-
zatban leleplezte a száz vasuti mozdony ren-
delésének kulisszatitkait és ezekben a cik-
kekben egyenesen Madgearu volt minisztert
vádolta meg azzal, hogy ő volt az, aki a
legjobb esetben is jóakarattal elnézte, hogy
az államot ennél a mozdonyrendelésnél mi-
nimalisan száz millió lejjel megkárosítsák.

Legnagyobb sebesség

tökéletes biztonság

MOBIL OIL-al

A Páduchiosul hegyversenyt, amelyet f. évi május hó 10-én
tartottak meg, azok a motorkerékpárosok nyerték meg, akik
GARGOYLE MOBILOIL AERO „D” olajat használtak.

M. MORARIU Ariel-en, a nap legjobb idejét éri el, **elsőnek** minősítik úgy az ál-
talanos osztályozásban, mint saját kategóriájában, végleg megnyeri az „Ing.
G. Enescu” ezüstsreleget, az aranyérmet, a nagy díjat és a Mobiloil díjat.

O. FRONE Ariel-en, harmadik az általános osztályozásban és saját kategóriájában,
díjai: ezüst érem és Mobiloil díj.

M. MAREȘ Ariel-en, negyedik az általános osztályozásban, második saját kate-
goriájában, díjai: ezüst érem és Mobiloil díj.

N. CHRISTEA A. J. S-en, ötödik az általános osztályozásban, bronzérem.

Fr. RĂDAY N. S. U-en, **első** saját osztályában, aranyérem.

P. VASILESCU, A. J. S-en, bronzérem.

H. TURMUSZ, Harley Davidson-en, **első** saját osztályában, aranyérem.

E. ȘTEFAN B. M. W-en, ezüst érem.

A versenyzők 81%-a

Mobiloil

MARCA DEPOSA

AERO „D” olajat használj

Vacuum Oil Company S. A. d. R.

lej kárt okozott.

Mint megírtuk, az ügyészség lefoglalta az
Einhorn cég összes könyveit, hogy az ott ta-
lált iratokból állapítsa meg, hogy

melyik hatóság olt az, amely engedélyt
adott arra, hogy oagonszámra hozzák be
az országba a szovjet-gyárak által készi-
tett hócipőket, amikor, a fennálló rendel-
kezések szerint, Romániából az orosz szár-
mazású áruk szigorúan ki voltak tiltva.

Az eddigi vizsgálat során megállapítást
nyert, hogy az Einhorn cég Kisenevben egy
fiókot állított fel, ahol dumping-áron árusi-
totta a szovjet-márkás hócipőket. Amikor a
kisenevi hatóságok lefoglalták az ott felhat-
mozott orosz dumping árut, Bukarestből hat-
ósági távirattal oldották fel a zárlatot a
hócipő-panama részleteit maga a pénzügyi
államtitkár, Zamfir Bratescu vizsgálja és az
eddigi hírek szerint igen magas állásu sze-
mélyek segítettek az Einhorn cégnek az
orosz dumping hócipők behozatalában.

Periteanu mérnök, a mozdonyrendelés vizs-
gálóbírója, ma már hozzákezdett a mozdony-
rendelés aktáinak átvizsgálásához.

SZÁZ MILLIÓ LEJES HÓCIPO-
PANAMA

A hócipő-panama, — amelyről már rövid
jelentést közlünk, — áll ma az érdeklődés
középpontjában. Jorga miniszterelnök lapja.
a Neamul Romanesc, mai számában megál-
lapítja, hogy

a hócipő-panama az államnak száz millió

Ujból lerakák a fölszedett sineket

Uj vasut vonalak nyílnak meg Magyarország felé

Helyreállítják a vasuti pályát Börvely és Ecsed közt — Szatmár,
Mátészalka és Fehérgyarmat felé is megindul a forgalom

Szatmár, május 13.

Északromániának a magyarországi
Szatmármegyével szomszédos részei év-
tizedek óta küzdöttek annak a három
vasutvonalnak a megnyitására, amely
a kettészelt vármegye között lehetővé
tenné a forgalom gyorsabb és olcsóbb le-
bonyolítását.

Tizenkét esztendeje már, hogy a szat-
mármegyeyel vicinális vasuti vonala-
kon fölszedték a sineket ott, ahol a
határ átvágta a pályát.

Szatmár és Mátészalka, Szatmár, Fehér-
gyarmat, továbbá Nagykároly és Máté-
szalka között csak a határállomásokig
vannak meg a sinek, azokon túl mind-

két részen fölszedték a katonai csapatok.
Évtizeden át az volt a helyzet, hogy
két-háromszáz kilométeres kerülővel
tudtak egymáshoz jutni a határ mellett
levő községek lakói és az innen expor-
tált fának, aminek nagy keletje volt a
magyarországi Szatmármegye községei-
ben, el kellett vonatoznia Érnihályfal-
ván Debrecenen, Nyírbátoron, Máté-
szalkán át, míg rendeltetési helyére ju-
tott. Emellett a kettészakadt megye fel-
vainak lakói sok személyes kapcsolat-
ban vannak és gyakran kell fölkeresni-
ök egymást. Itt is, a határon túl is van-
nak birtokok, amelyek tulajdonosai a
másik ország lakói lettek. Ezek nem

tudtak gondot viselni birtokaikra, any-
nyira nehéz és drága volt annak kezele-
se a közvetlen vasut hiánya miatt.

A szatmármegyei vicinálisok megnyi-
tásáért mindkét állam érdekelt lakós-
sága éveken át folytatott eredménytelen
küzdelmet. A fölszedett sinek lerakásá-
nak és a forgalom megnyitásának Ma-
gyarország részéről nem is volt akadá-
lya, de a két ország vasuti delegátusai
között lefolyt tárgyalásokon a CFR.
küldöttei is hajlandóságot mutattak a
megnyitásra. A szatmári vasuti inspek-
cia többször tett is előterjesztést a
vasutigazgatóságnak aziránt, hogy Szat-
márról is, Nagykárolyból is indítsák
meg a forgalmat Mátészalka, illetve Fe-
hérgyarmat felé, azonban Bukarestben
mindig elakadtak az előterjesztések és
a három vasutvonal erőszakkal megro-
gált részein csak nem indult meg a
munka.

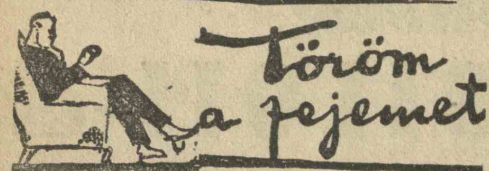
Most mégis sikerült a megegyezés a
két állam között és hamarosan megin-
dul tizenkét év után a forgalom a
bepyesedett vonalakon.

Károlyi Gyula gróf magyar külügymi-
niszter, akinek Börvely környékén mind
két állam területén vannak birtokai, vet-
te a kezébe a három vasuti vonal dolgát
és sikerült is megállapodást létrehozni a
két vasut között. Ezeknek a megállapo-
dásoknak az eredményeként egy a ro-
mán oldalon, mint a magyar részen meg
is indult a munka a Börvely és Máté-
szalka között levő pályatesten.

A fölszedett sinpár lerakását már
meg is kezdték úgy Börvely, mint
Ecsedől a határig és remélhető, hogy
néhány hét alatt mindkét részen elké-
szülnek a pályatest helyreállításával,
aminek megtörténte után megnyílik
ismét a forgalom a romániai Börvely
és a magyarországi Mátészalka között.
Komoly tárgyalások folynak egészen
biztató kilátások mellett a szatmár-óvá-
ri—csenger—mátészalkai és a szatmár-
peleske—fehérgyarmati vasutvona-
lak megnyitása végett is és a beavatot-
tak biztosra veszik, hogy még a nyár fo-
lyamán megindulnak a vonatok a két
ország között ezen a két vonalon is.

Hírek

(Ugy dühöng, mint két furia
A két tisztazugi asszony
Helybenhagyta a Kuria
Hogy Kozarek most akasszon!)

(Erre izgatottak lettek
Sirnak, mint fűben a fűreg,
Eddig mérget ők etettek,
Most őket eszi a méreg!)

(Ha folyik a Briand harca
Coty-val és tüzel arca
S tüzebb lesz a tavasznál,
Vajjon milyen pudert használ?)

INCONNUE

— A temesvári pénzügyvizsgáztató elő kellett vezetni a vizsgálóbíróhoz. Tudósítónk jelenti: Lázár Cornél dr.-t ma délelőtti a rendőrség vezette elő a vizsgálóbíróhoz, minthogy több idézésre sem jelentkezett kihallgatásra. Lázár dr. tudvalevőleg pénzügyvizsgáztató volt Temesváron, néhány nappal ezelőtt pedig Kisenevbe helyezték, minthogy előzőleg vizsgálatot folytattak le ellene különböző visszaélések gyanúja miatt. Az egyik bukaresti lap sorozatos támadást intézett a pénzügyvizsgáztató ellen, nyíltan is visszaélésekkel vádolta őt, mire a temesvári ügyészség hivatalból megindította Lázár dr. ellen az eljárást. A vizsgálóbíró azonban hiába küldte ki a még mindig Temesváron tartózkodó pénzügyvizsgáztatónak az idézéseket, nem jelent meg a vizsgálóbíró előtt, amely végül is elrendelte elővezetését.

— Manoilescu miniszter kortes uton a Bánságban. Tudósítónk jelenti: Manoilescu ipar és kereskedelemügyi miniszter ma Lugosra érkezett, ahol párhívei fogadták az állomáson. Délután kortesbeszédet tartott a miniszter, majd este folytatta utját Oravicára, onnan pedig Resicára, hogy a választási propagandát ott is beindítsa személyes jelenlétével. A miniszter pénteken utazik vissza Bukarestbe.

— Kiraboltak egy bukaresti templomot. Tudósítónk jelenti: A keddről-szerdára virradó éjszakán ismeretlen tettesek kirabolták a Foisor-templomot. A betörők, noha a templomban nagy műértékek vannak, csupán a perselyekhez nyultak hozzá, amelyeket kiürítettek. Körülbelül tízezer lejt vitték el. A templomrablás híre a babonás lakosság körében nagy nyugtalanságot kelt, mert ez az első templomrablás Bukarestben.

— ÓRIÁS LÉGHAJÓ, AMELYRE MENET KÖZBEN HET REPÜLŐGÉP SZALLHAT LE. Newyorkból jelentik: A közeli hetekben elkészül az Egyesült Államok legnagyobb légi óriása, az „Akron” léghajó, amely kétszer olyan hatalmas lesz, mint a „Graf Zeppelin” és leszállás és újratöltés nélkül, egyhuzamban lesz képes átrepülni a földet és négyszer odavissza keresztezni az Atlanti Óceánt. — Az „Akron” óriás léghajó méreteire jellemző, hogy külön repülőteret lesz rajta, amelyen, akár menetközben is, hét repülőgép ereszkedhet le és startolhat, vagy egy másik, kisebb léghajó köthet ki rajta. — Az „Akron” parancsnoka Mitchell admirális lesz.

19. sz. szelvény

„Vestis” Ruházati Áruháza Rt.
Brassó: Lensor 26., 10°/os ked
vezményre jogosító utalvány el
nyeréséhez 6 drb. folytatódó
számu ilyen szelvény szükséges

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Szerdán és a következő napokon LUBITSCH ERNŐ monumentális filmje

„MONTE CARLO” fut.

A főszerepben:
JANETTE MAC DONALD a gyönyörű hangu primadonna és JACK BUCHANAN

Jön!

„A SZERELMI AUTOMATA”

(HAMPE-MANN)

MAX HANSEN, LYEN DEYERS, SZÓKE SZAKALL a vezetőszerepekben

Ruhákat végigleg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

— Harmadosztályú kocsikat is kapcsolnak a bukovinai rapid-vonathoz. A vasút központi vezérigazgatósága rendeletet adott ki, hogy a bukovinai rapid-vonathoz május 15-től kezdve harmadosztályú kocsikat is kapcsolnak. Reméljük, hogy ezt a mindenképpen hasznos újítást Erdélyre is kiterjesztik, vagyis a Bukarest-nagyvárad rapidhoz is csatolnak harmadosztályú kocsikat. A gyors utazás ne csak kényelem, hanem olyan szükséglet is legyen, amihez a szegényebb zsebtűt utazó közönségnek is teljes joga van.

— Bélnyeheség, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek panaszait. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bél működést kitűnően szabályozza. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Vérengzés egy szegedi vendéglő előtt. Szegedről jelentik: Az elmúlt hajnalban nagyobb csoport állt meg a Boniféle étterem előtt. Kerékpárján arra haladt Papp Mihály tüzoltó, aki a csoport egyik tagjával szóváltásba keveredett. A tüzoltó annyira feldühödött, hogy előrántotta revolverét és többször a csoportra löött. Kemény András bankszolgát a golyók a hasán, Csókás Sándor pékmestert pedig a fején sebesítették meg. Mindkettőjüket életveszélyes sebekkel szállították kórházba. A lövöldözés tüzoltó azután menekülni akart hicklikjén, de a rendőrök 10 percnél tovább után elfogták és megbilincselve szállították be a rendőrségre. Kihallgatásakor azzal védekezett, hogy a csoport tagjai kihívóan viselkedtek vele szemben.

Ghica külügyminiszter újabb tárgyalásra invitálja a németeket

Bukarest, május 13.

A román-német kereskedelmi tárgyalások tapintatlan megszakítása miatt keletkezett affér elintézése után a román külügyminisztérium megtette a lépéseket, hogy a tárgyalásokat újra felvegye, illetve a német kormányt a megbízott delegátusok ismételt kiküldésére kéri.

Ghica román külügyminiszter utasítást adott Tasca berlini román követnek, hogy személyesen keresse föl a német külügyminisztériumot s kérjen új időpontot a tárgyalások felvételére.

A német kormány álláspontja a kérdésben még nem ismeretes, valószínű azonban, hogy a német külügyminisztérium tudomásul veszi azt a magyarázatot, amit a konfliktusban a román kormány adott s nem zárkózik el a további tárgyalások elől.

— Véres fináléju sörözés a pilseni pályaudvaron. Pilsenből jelentik: A pilseni pályaudvar éttermében megrendítő tragédiával végződött egy ártatlannak induló délelőtti sörözés. Csorny Lipót lókereskedő egymásutás hozatta a korsó söröket s amikor az ital a fejébe szállt, hangosan kezdett énekelni. A portás több hiábavaló figyelmeztetés után rendőrként küldött. Witka rendőrelőőr távozásra szólította fel a duhaj vendéget, de Csorny nem mozdult és szidni kezdte a rendőrséget. Witka kardot rántott és úgy hasbadította azzal a szerencsétlen részeg embert, hogy az azonnal meghalt.

— A vihar elsöpört egy román falut. Constanzából jelentik: A tengerpart környékét tegnap hatalmas vihar söpörte végig, amely fákat és háztetőket sodort magával. A szélvész ereje olyan nagy volt, hogy Becer faluban negyven ház közül mindössze négy maradt épen. A vihart erős jégeső követte, amely a vetésekben súlyos kárt okozott.

— RABLÓGYILKOSSÁG LUGOSON. Lugosi tudósítónk jelentése: Megdöbbentő rablógyilkosság történt az országos nagyvásár alkalmával Lugos város külterületén, Vadasán János lugosi vincellérnek a város tövében elterülő szőlőhegyi házában. Vadasán a délelőtti órákban eltávozott hazulról a nagyvásárra, a házban csupán felesége és gyermekei maradtak. Vadasánné gyermekeit játszószékbe a szőlőskertbe, ő maga pedig a konyhában végezte házi teendőit. Nem sokkal a férje távoztása után egy idegen ember állított be a Vadasánné házába és az asszonytól, fenyegetésekkel, sürögősen pénzt követelt. — A megrémült asszony segítségért akart kiáltani, mire az idegen egy éles borotvával elmetsette a nyakát és azután nyomtalanul elmene-kült. — Vadasánné a torkán tátongó sebbel nagynehezen kívánszorgott a házból, hogy segítséget keressen, a nagy vérvesztés következtében azonban pár lépés után ereje fogytán, a ház előtt összeesett. Ugy találták meg pár órával később, nagy vértócsában. A tragikus végű asszonyban még volt élet, amikor rákadtak és el tudta mondani a rablógyilkosság körülményeit, pár perccel azután, a mentőkocsiban meghalt. A rendőrség a gyilkos kézrekerítése érdekében nagyarányú nyomozást vezetett be.

— Pogány László nem ambicionálja a képviselőséget. A temesvári választási mozgalmakkal kapcsolatban megemlítet-tük Pogány Lászlónak, a T. H. főszerkesztőjének nevét is. Pogány László annak a közlését kéri, hogy ő két okból nem ambicionálja a képviselőséget. Először, mert tudja, hogy erre a fontos misszióra nála sokkal alkalmasabbak is vannak, másodszor pedig azért, mert kizárólag mint a saját munkatársa akarja a magyarság ügyét szolgálni. Ez a tervén az ő számára elég lehetőséget ad, azonkívül ambícióját is teljesen kielégíti.

— EGY PREFEKTUS KARRIÉRJE ÉS GYORS BUKÁSA. Marosvásárhelyről jelentik: A belügyminisztérium rendeletére Cuparescu marosvásárhelyi prefektust, két heti működés után, áthelyezték Székelyudvarhelyre és utódjául a kormány Raileanu marosvásárhelyi vezetőügyészt nevezte ki. Ebben a rövid hírből egy jellegzetes politikai karrier gyorsjelentése foglaltatik. Cuparescu prefektus ugyanis Székelyudvarhelyen leváltja Popa Traján ottani prefektust, aki az utolsó években fantasztikus politikai pályát futott be. Egyszerű tanára volt a marosvásárhelyi liceumnak és mellesleg a kadettiskolának is, de pedagógiai munkásságánál sokkal előbbrevalónak találta a politikai szereplést. A nemzeti parasztpártnak tett értékes korszakolgatokat, amelyek ellenében a választásokon képviselői mandátumot akart szerezni. Jelölése azonban meghiúsult s kárpótlásul ki-nevezték a marosvásárhelyi tanítóképző igazgatójának. Jorga kormányalakításakor sietett szolgálatait felajánlani s így lett Udvarhely-megye prefektusa. De ez a méltóság is pünkösdi királyság volt, mert most leváltották. Közben elvesztette az állását a tanítóképző-nél is, mert helyét Lupsa professzorral töltötték be.

— Meghalt Isaye Jenő, a világhírű hegedűművész. Brüsszeli tudósítónk jelenti: Isaye Jenő, a világhírű hegedűművész és zeneszerző kedden reggel Brüsszelben meghalt. Halálát szívinfarkus okozta. Isaye egyik leánya nemrégiben halt meg s ez a csapás az apát teljesen lesújtotta.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapestről táv-iratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint felhősebb idő várható, lassu felmelegedéssel.

— KIFOSZTOTTAK A GÖDEMESTERHÁZAI RÓMAI KATHOLIKUS TEMPLOMOT. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhely közelében fekvő Gödemesterháza község római katolikus templomát az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek kifosztották. A tolvajok az ablakon keresztül hatoltak be a templom belsejébe és az oltáron, továbbá a sekrestyében található kegyesreket és értéktárgyakat mind magukkal vitték. — A csendőrség nyomozást indított a vakmerő templomrablók kézrekerítésére.

— KÖZJEGYZŐI KINEVEZÉS. Dr. Crisan János, volt brassói közjegyzőt kézdivásárhelyi közjegyzővé nevezték ki, Jancsó Gábor helyébe, akinek kinevezését megsemmisítették.

7 szezon-sláger E. SPEIL

Brassó, Kolostor-utca 2 alatti

ujjonnan megnyitott üzletében

Ellinett	mintás nyáriszövet, kockás és virágos sztrand és divandi ruháknak	29
Jaffa	mosdólin, gyönyörű mintákkal hétköznapi és iskolaruháknak	40
Macolin	sejemszerű nyári szövet utcai ruháknak, mosható és szinálló. Gyönyörű mintákkal.	66
Grenadin	divatmintákkal, könnyű nyári ruháknak	78
Tobralco	angol mosórips, 100 cm. széles sztrand és sportruháknak	99
Crep de chine	100 cm fekete, fehér és színes	190
Burette	sejlem és lenszövet sima mintákkal, sporthoz	220

Ézenkívül gazdagon felszerelt Schroll vászon, ing-puplin, tértifehérnemű, nyakkendők és mindentaita rövidáru.

Telef 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma SZERDÁN. szenzációs Premier:

DIE BLONDE NACHTIGAL

(A szóke csalogány)

Német beszélő és énekező, pazar rendezési sláger. — Főszerepben: ELSE ELSTER a bécsi „Theater an der Wien” színház le újabb Revue-Stárja, partnere HARRY HALM és ARTHUR HEIL. — Slágerek és sok!

Mr. c' mit mir eine Mondscheinfahrt.
Das Herz der Frau ist ein kleines Liebeshotel.
Weisst du noch, weisst Du noch kleine blonde Grete.

Jön a le nagyobb ilmesemény!

„LIEBLING DER GÖTTE”, EMIL JANINGS-AL!

WESTERN ELÉCTRIC beszélőgép

Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy tisztelt városi és vidéki vevőinknek

olcsó paplannal

tehetünk segítségére. Eladásra kerül 100 darab gyapjuval és vattával töltött paplan, amelyeket egy árverés alkalmával meglepően olcsó árban sikerült beszerezniük. — Tisztelettel

Depner & Roth, Brassó, Kapu-utca

— Nesze, dögöjj meg velem!
Az egyetlen azonnal lecsillapodik.
Szemérmetlen mohósággal gyűri zselre
a pénzt, kalapját sem billenti, úgy for-
dul ki az éjszakába.
Az asszony egész testében reszketve
bujt vissza a bérés mellé.
Mánap ájtott a jószágos Rozi.
— Te sem bolonduszt meg mán, Maril
— mondotta.
Érthetetlen csudálkozással, méltatlan-
kodva nézett az öregasszonyra. Miket
beszél ez itt össze? Nincs szokva ahhoz,
hogy ilyen hangot használjanak vele
szemben.
— Nem bolonduszt meg lelkem, mert
mán megbolondultál...
— Megbolondultam? En? Mért?
Megbolondult. A fiáért.
Mert nem tisztaszti asszony az, aki
tűri, hogy egy ilyen emberkoru legény
elősködjön rajta. Mihaszna, tolvaj frá-
ter, lassankint elveri az anyja vagyonát.
Amellett durva, lelketlen állat.
— Ténnap a Vargák kihallgatták, mi-
csinyát... tele van a falu vele...
— Riszeg vót.
— Ászongyák, ütött is. Az annyát...
pizirt...

Szende Mari arcát előnti a vér. Hogy
azt híresztelik, veri a fia. A szégyen
marja és égeti.

— Nem igaz, lelkem, egyetlen szó sem
igaz. Csak riszeg vót. Nem ért hozzám
még egy ujjal sem... kitagannám...
— De még hozzád írhet...

Ez igaz. Hozzáírhat. Sőt hozzá is fog.
Eddig is nem egyszer állottak azon a
ponton, hogy az egyetlen kezét emel
rá. Egy-egy karmolás, marás, köpés elő
is fordult.

A jószágos Rozi egyre mélyebb szána-
lommal beszél vele. Szende Marit ki-
nozza ez a részvét, utálkozással gondol
fiára, aki szégyenbe és nyomorba taszít-
ja. Amint összeforr a tanácskozásokban
özvegy Takácsnéval, azonnal elveszt
minden higgadságát. Még saját rendtel-
len és eszeveszett életének terheit is az
elzúllott, egyetlenke számlájára írja. Ha
ez nem volna, minden másképpen volna.
Nem lenne rabszolga a saját házában,
nem álana a birtok ebek harmincadján.
— Mit bajlucd vele?

Ostobaság is, hogy ő még mindig se-
gíti, tartja, fizet érte és miatta, tűri a
rigolyait.
Milyen szép házat, nagy darab földet
kap kézhöz. Elissza félév alatt. Kár
érte.

Más hogy tudná hasznosítani...
Például ő. Az elsodrassal fenyegető
áradatnak egyszeriben utját állaná a
friss vagyon.

Meghitten és hosszan beszélget Ta-
kácsnéval. Rátérnek a részletekre, csu-
pa jószág ez a Rozi, önzetlenül segít az
embereknek. Eljár, közvetít, intézkedik.
Magyaráz, tanácsol, megnyugt.

Mielőtt elmenné, Szendi Mari befordul
a kamrába. A polcon rakosgat az üvegek
között, végül leghátulról előkapar egy
liter barackpálinkát.

— Ezt ni, ides lelkem, csak ezt ni...
Dehogy fogadja el, két kézzel tolja
el magától. Nem jár neki semmi, nem
azért csinálja.

— Megbántasz vele, lelkem, ha ezt a
cselkilyisget el nem veszed... Szagód
meg, lelkem, saját termetem...

Édes, csiklandós illata van a pálinká-
nak. Aki ért hozzá, aki tudja élvezni,
annak leszál a torkába, végigfut a ga-
ratján s kellemesen megbizsergetti a
beleit. Megmámorosodik csak a szagá-
tól is.

Egész lelke tiltakozik ellene, hogy el-
fogadja. Nem vigé ő, hogy fizetséget
vagy ajándékot várjon. Se pap, aki
pénzért osztja a malasztot.

— No vedd mán, megsirtesz...
Ott kísért az orralikában a barack
párlaja. Szendi Mari is ösztökéli. Nincs
eléje ereje a visszautasításra.

Veszi az üveget és elindul hazafelé.
Szenvedélyes itókás már, pálinkát
reggelizik s azzal tér meg az ágyba.
Amint hazaér, első dolga felhajtani egy
pohárral.

Erős, mint a méreg. Sürü, mint az
olaj. Lassan csuszlik végig a torkán, kel-
lemesen égeti a beleit.

— Ezt megkerestem!
Az ám, a tanácsért, meg a holnap
közbenjárásért kapta. Kereste. Másnak
pénzt adnak. Neki pálinkát.

Ugy fut rajta végig az undor, mint a
villám. Hova sülyedt! Eddig is elintézt
már dolgokat, hétszer is, nyolcszor is,
de nemes szívvvel, egyszerűen, csupán
jóakarattal, részvétből, segítségvagy-
ból tette. Szíve és elméje sugallatára.

De most megfizet érte. Pálinkával.
S ő megissza. Pfü, hova sülyedt!

Közgazdaság

Mégis felemelik a munkás- biztosítási járulékokat

Kolozsváron három napos kongresszust tartanak az erdélyi és
bánati munkáspénztárak vezetői

Kolozsvár, május 13.
Május 14-én, csütörtökön kongresszusra
ülnek össze Kolozsváron a 8 erdélyi
és bánati munkásbiztosító pénztár igaz-
gatói és orvosai, hogy újabb vizsgálat
tárgyává tegyék ennek a szociális köz-
intézménynek a helyzetét. Az ősszel
már volt egy ilyen kongresszus Kolozsvá-
ron, amikor az a kérdés került tárgya-
lásra, hogy az amugyis magas betegse-
gélyző járulékokat felemeljék-e, vagy pe-
dig más módon kell megkísérlni a mun-
kásbiztosító pénztárak anyagi egyensu-
lyát helyreállítani. Annakidején a kon-
gresszus úgy döntött, hogy

az egyes fokozódó gazdasági krízis ide-
jén nem lehet sem a munkáltatókat, de
még kevésbé a munkásokat újabb ter-
hekkel sújtani,

hanem ahelyett le kell építeni a munkás-
pénztárak személyzetét, orvosi karát, a
fizetéseket, a dologi kiadásokat, azonki-
vül pedig a táppénzek kifizetését jobban

kell ellenőrizni, nehogy illetéktelenek ve-
gyék igénybe a betegsegélyző kedvezmé-
nyeit.

Azóta majdnem hat hónap telt el és
az eredmény azt mutatja, hogy a fenti
takarékossági módszerekkel

nem sikerült a munkásbiztosító pénztár-
ak állandósult deficitjét megszüntetni.
A mostani kongresszus, amelyet három
napra terveznek, kénytelen lesz tehát
előreláthatóan a szokásos segítőeszköz-
höz, a díjemeléshez folyamodni, ha csak a
munkások kiküldötteinek nem sikerül a
hivatalos pénztárvezetőket meggyőzni
arról, hogy

a takarékosság elvét még szívesebben
kell életléptetni úgy a személyi, mint
a dologi kiadásoknál,

másképp pedig a pénztáraknak kevésbé
kegytűs kézzel kell fellépniük egyes fa-
vorizált munkaadókkal és vállalatokkal
szemben, amelyek, évek óta nagyszegű
járulékokkal vannak hátralekban.

Hétfőn kezdődnek meg a ka- marai cégbejegyzések

Senkilem tudja, hogy a kisiparosok kötelesek-e a cégüket bejegyeztetni

Ujabb felesleges költséggel terheltek a cégeket

Brassó, május 13.

Hétfőn, május 18-án lép életbe a még
a Mironescu-kormány alatt megszavazott
új cégtörvénynek az a rendelkezése, a
mely szerint az összes meglévő és a jövő-
ben létesítendő kereskedelmi és ipari cé-
geket a tulajdonosok kötelesek bejegyez-
tetni, még pedig nem a törvényszékek
céghivatalánál, mint eddig, hanem az il-
letékes kereskedelmi és iparkamaráknál.
Az egyes kamarák már megtették a szük-
séges előkészületeket a cégbejegyzésekre,
amelyeket hétfőn meg is kezdenek. Az
általános cégbejegyzési kötelezettség alá
tartoznak úgy az egyéni, mint a társas-
cégek, a betéti és közkereseti társaságok,
szövetkezetek és részvénytársaságok.

Egyedül a kisiparosok helyzete tisztá-
zatlan és maguk a kamarák sem tudják,
hogya kisiparosok is kötelesek-e a cé-
güket bejegyeztetni, vagy sem.

A cégbejegyzési kötelezettséget ugyanis
általában csak a kereskedelmi és ipar-
kamari tagokra vonatkoztatják, viszont
csak azok a kereskedők és iparosok le-
hetnek kamarai tagok, akik a 4. illetve
16 százalékos adót fizetnek. Ezzel szem-
ben a kisiparosok csak 12 százalékos ke-
reseti adót fizetnek.

Pedig két okból is fontos lenne tudni,
hogy mi lesz a kisiparosokkal. Egyfelől

az új cégtörvény kimondja, hogy azok
a cégek, amelyek bejegyeztetik maguk-
kat a kamarák mellett létesített céghí-
vatalnál, a jövőben nem kötelesek ipar-
engedélyt váltani,

Ha tehát a kisiparosokra is vonatkozik
a cégbejegyzési kötelezettség, azt már ed-
dig el kellett volna dönteni, hogy azokat,
akik most készülnek önálló mesterséget
folytatni, ne verjék felesleges költségek-
be. Mert az iparengedély kiváltása ma
2500—3000 lej minimális kiadást jelent,
ami teljesen fölösleges, ha a kisiparcs
is köteles a céget bejegyeztetni. A cég-
bejegyzés ugyanis megint pénzbe kerül.
Tekintet nélkül arra, hogy valamely cég
eddig be volt-e jegyezve a törvényszék-
nél, vagy sem, a kamarai bejegyzéskor
előírt díjat kell fizetnie. Ez

a díj egyéni cégeknél 400 lej, nyilvá-
nos elszámolásra kötelezett cégeknél
pedig az alaptőke nagysága szerint 500
—2000 lej.

Ez a zavaros helyzet azzal a
veszedelemmel fenyegeti a kisiparosok-
kat,

hogy először megváltatják velük az ipar-
engedélyt, ami 2500—3000 lej költséggel
jár, aztán a cégbejegyzés elmulasztása
miatt megbüntetik őket 5—10 ezer lejre
és végül ki kell majd fizetniük a 400
lejes cégbejegyzési díjat is.

A bécsi Creditanstalt krízise

„Ausztria életképtelen, mint önálló gazdasági terület”

— állapítja meg egyhanguan az osztrák sajtó. Száz millió shillinggel
vállal érdekeltiségei a Creditanstaltnál az osztrák államkincstár

Bécs, május 13.

Egész Európa pénzügyi életét foglalkoztat-
ja a Rothschild érdekeltséghez tartozó bécsi
Creditanstalt tegnap nyilvánosságra hozott
válsága. Amint már jelentettük, a Cre-
ditanstalt — másnéven Osztrák Hitelin-
tézet —

mult évi vesztesége 140 millió shilling,
ami leiben átszámítva kb. 3 milliárd-
nak felel meg.

Az osztrák szövetségi kormány által
megindított mentési munkálatok folya-
matban vannak.

A tegnapi kritikus nap aránylag nyu-
godtan telt el. A betétesek első izgalma
némiel lecsillapodott, mert mindenki bi-
zik abban, hogy a kormány az osztrák
nemzeti bankkal, valamint Rothschildék-

kal karöltve szanálni fogja az intézetet.
A Creditanstalt szanálásának módját
nagyjában már megállapították.

A tero szerint a Creditanstalt rész-
vénytőkéjét jelentős mértékben feleme-
lik, előzőleg azonban az intézet mostani
alaptőkéjét leszállítják és a teljes vesz-
teséget leírják.

Az új alaptőkeemelésben az osztrák ál-
lamkincstár 100 millió shilling erejéig
részeseledést vállal és ezáltal a Creditan-
stalt nagyrészt állami tulajdonú válik, a kor-
mány megbízottai helyet foglalnak az
igazgatóságban, de — mint értesülünk, —
Rothschild Lajos báró továbbra is meg-
tartja az intézet elnöki tisztét.

Mialatt az osztrák fővárosban pénzügyi
vezetőkörök optimisztikusan tekintenek a

Creditanstalt közeljövője elé, nemcsak
külföldi tőzsdék, hanem a bécsi tőzsde
is nagy tartózkodással itéli meg, legalább
is a pillanatnyi helyzetet. Ma délután
két órakor

a Creditanstalt részvényeinek árfolya-
mát 30 shillingben jelölte meg a bécsi
tőzsde a tegnapi 43 — már aláértékelt
— árfolyammal szemben, ami egyetlen
nap 33 százalékos veszteséget jelent.

Budapestben a tőzsde hivatalos forgal-
mából egyelőre kivonták a Credit-részvé-
nyeket, illetőleg azoknak hivatalos jegy-
zését törölték.

Osztrák gazdasági körök a Creditan-
stalt krízisével kapcsolatosan a követ-
kezőket közli:

— A Creditanstalt és az egész osztrák
termelés és kereskedelem között fennálló
kapcsolat, elkerülhetetlenné tette, hogy
— az egész világ gazdasági depressziója
következtében — súlyos helyzetbe ne ke-
rüljön. Az a nyíltság azonban, amellyel
az intézet nehézségeit feltárták, legjobb
záloga annak, hogy a felmerült nehézsé-
geket ki is küszöbölik. Ezért mindenki,
akinek sorsa összekötöttségben áll a Cre-
ditanstalt-tal, nyugodtan nézhet a továb-
biak elé.

Az osztrák sajtó egyhanguan leszögezi,
hogy a Creditanstalt krízise is legjobb
bizonyítéka annak, hogy Ausztriának a
békeszerződés által megalkotott hely-
zete tarthatatlan.

A sajtó megállapítja, hogy Ausztria
életképtelen, mint önálló gazdasági te-
rület és — a Tageszeitung szerint —
a német-osztrák vámmunióra legsürgő-
sebben szükség van.

A Creditanstalt helyzetéről egyébként
ma hivatalos jelentést is adtak ki. A kom-
müniké szerint a közönség bizalommal
tekinthet tehát a szanálás elé. A „Freiheit”
keddi számát a hatóságok elkobozták,
mert hamis jelentéseket közölt, amelyek
alkalmasak voltak arra, hogy a közön-
séget nyugtalanítsák és az egész osztrák
pénzügyi életet megzavarják. A Creditan-
stalt a kisebb betéteket akadálytalanul
fizeti ki úgy a főintézetnél, mint a vidéki
fiókoknál, a nagyobb összegű betéteket fel-
mondását pedig törvényre időre fogadja
el.

A lengyel komló azonos elbírálás alá
esik a cseh komlóval a vámvezérigaz-
gatóság legújabb rendelete szerint, va-
gyis 100 kilónként 2500 lej helyett csak
1500 lej importvámot fizet. A komlót le-
plombált zsákokba kell csomagolni és
olyan felirással ellátni, amely az áru
lengyel eredetét mutatja, azonkívül szá-
mazási bizonyítvány is szükséges, mert
a kedvezmény csak meghatározott vidé-
keken termelt komlóra vonatkozik.

AZ
EUROPA
kávéház és étteremben
minden este Jazz-Band mellett tánc
(Brassó, Kolostor-utca 7.)
Zonareggeli a nap minden szakában
sörrel és kenyérral 15 lei, ebédabonama
30 lei, vacsora abonama 25 lei
Olcsó borárak, elsőrangú kiszolgálás.

Figyelem! Figyelem!
Csak rövid ideig!
Üzletáthelyezés miatt, a
TERACOTTA cserépkályha
terakat
mélyen leszállított
áron eladja 1931
június 15-ig
a raktáron levő, különböző színű
és modellű cserépkályhákat
Telefon 7-94 Telefon 7-94
TERACOTTA
cserépkályhakerak és kályhaépítő műhely
BRASSÓ, VASUT-UTCA 3/a

Melegíti az izmokat akárcsak a napsugár — enyhíti a fájdalmakat

Ezek a hátfájások, mennyi kellemetlenséget okoznak! Mindenütt fáj — minden mozgás fáradtsággal jár... Ezeket a merev és fájdalmas testrészeket hajlékonnyá kell tenni. Kérjen fel valakit, hogy hátát dörzsölje be gyengén Sloan's-szal.

A Sloan's Liniment melegíti a testet akárcsak a napsugár. Egészséges heve előzi a fájdalmakat. Ismételje használatát óránként amíg fájdalmait eltűnnek. 13 millió család használja. Vásároljon még ma egy újabb üveget 75-Lei-ért.

SLOAN'S LINIMENT

Olvasóink és előfizetőink figyelmébe!

Mielőtt határozná arról, hogy hova utazik üdülni, vagy nyaralni, vegye igénybe a

Brassói Lapok

fürdő- és utazási irodáját!

Kedvezményes egyéni és társasutazásokat rendezünk vasuton és luxusautócarokon Európa minden számottevő városába és valamennyi közismert fürdőhelyére.

Kedvezményes áru elszállásolások nagyvárosokban és fürdővárosokban.

Az utazási iroda minden kérdésre személyes, vagy levélbeli érdeklődésnél, díjmentesen ad kimerítő választ, repülőgép, hálókocsi és hajóhely foglalásokat azonnal és pontosan eszközünk a világ bármely részében, utazásokat tökéletesen teljes megelégedésre bonyolítunk le, kedvezményes áron.

Karlsbadba, — Frazensbadba, — Marienbadba, — Teplitz, — Schönauba, — Joachimsthalba kedvezményes áru elszállásolásokat, szobafoglalásokat eszközünk, pensióval vagy pensió nélkül, nagy kurtaxa és fürdőkedvezményel.

Rendkívül kedvezményes egyéni utazás Párisba,

gyarmattügyi kiállítások megtekintésére. Az utazás megkezdhető bármely napon, az utazás tartalma 12 nap.

Az utvonalon

(tetszés szerint választható, a megadott két utvonalon között, azonban visszafelé ugyanazon a vonalon kell jönni, mint odamenet.)

Budapest, — Wien, — Salzburg, — München, — Strassburg, — Nancy, — Páris,

vagy

Budapest, — Wien, — Salzburg, — Innsbruck, — Buchs, — Zürich, — Basel, — Belfort, — Páris.

Programm:

1. nap: Budapest, indulás 7.25 ó.
2. nap: Páris, érkezés 13.40 ó.
3. nap: Páris, autón beszállítás a pályaudvartól a szállóig, ebéd és vacsora a szállóban.
4. nap: Reggeli a szállóban. Napi túra autócaron Versailles és Malmaisonba. — Indulás 10 órakor délelőtti és visszatérés 17.30 órakor. Utvonali: Place du Theatre, Liuvre, Champs-Elysées, Diadalív, Neuly, Malmaison kastély megtekintése. Tovább utazás Versaillesbe, ebéd Versaillesben, a kastély és kertek megtekintése. Nagy és kis Trianon. Az állami hintók muzeumának megtekintése. Marie Antoinette parasztagazdaságának megtekintése. — Visszatérés St. Cloudon át, 19 órakor vacsora a szállóban.
5. nap: Délelőtti felátogatás az Eiffel-toronyra. — Ebéd a szállóban. Délután a nagy áruházak, úgy mint a Louvre, Printemps, Galeries, Lafayette megtekintése. — 19 órakor vacsora a szállóban.
6. nap: 10.15 órakor körutazás Párison át, a fő látványosságok megtekintésével kapcsolatosan. Utvonali: Place du Theatre-Francais, Vendom-tér, Madeleine temploma. VI. Lajos kápolnája, Diadalív, Trocadero, Eiffel-torony, az invalidusok domja, Napoleon sírja, külügyminisztérium, nagy és kis palota, Champs-Elysées, Place de la Concorde, Obelisk, képviselőház, Place du Theatre Francais. — 13 órakor ebéd a szállóban. — 14.15 órakor körutazás Párison át. Utvonali: Place du Theatre Francais, Louvre, igaz-

ságügyi palota, Sainte-Chapelle, Quartir Latin, Cluny, Odeon-Theatre, szenátus palotája, Luxembourg palota és kertje, Pantheon, Sorbonne, a Notre Dame temploma, városháza, Bastille, a nagy boulevardok, tözsde, opera, Place du Theatre-Francais, — Vacsora 19 órakor a szállóban.

6. nap: Délelőtti autózás a Bois de Boulogneban, a tavakhoz, vízesésekhez és löversenyterekhez. Ebéd a szállóban. Délután a Louvre muzeum megtekintése. — Képek, szobrok, butorgyűjtemények osztályán. 19 órakor vacsora a szállóban.

7. nap: Délelőtti szabad. Ebéd a szállóban. Délután a Luxembourg muzeum és kertjének megtekintése. Gyönyörű műkincsek megtekintése, vagy pedig a Gobelín-szövőde meglátogatása, ahol a világ leghíresebb tepisserie készülnek. A munkatermek megtekintése. Vacsora a szállóban.

8. nap: Szabad. Reggeli, ebéd és vacsora a szállóban.

9. nap: Szabad. Reggeli, ebéd, vacsora és utána autóval ki a pályaudvarra,

elutazás 19.50 órakor azoknak, akik Wienre jönnek.

10. nap: Wienbe érkezés 19.09 órakor és megállás a Hotel de Franceban.

11. nap: Reggeli, ebéd és vacsora a szálló éttermében, elutazás Wienből, (Ostbahnhof), 22.05 órakor.

12. nap: Budapestre érkezés 6.20 órakor.

Azon utasok, akik nem akarnak a 22.05 órai vonattal visszatérni Budapestre, csomagban kapják a vacsorát és 17.10 órakor indulnak el és 21.55 órakor érkeznek meg Budapestre.

Azok a résztvevők, akik a svájci utvonalat választják, oda és vissza, (mert a visszautazás ugyanazon a vonalon kell, hogy megtörténjen, mint a kiutazás), Wien helyett Baselben, vagy Zürichben tölthetnek el egy napot. Ez esetben az, aki Baselben akar tartózkodni,

9. nap: Elutazik vacsora után Párisból 21.25 órakor.

10. nap: Baselbe érkezés 6.20 órakor, megállás a Gotthard és Terminus szállóban, reggeli, ebéd, és vacsora a szállóban.

11. nap: Baseltől indulás 7.40 órakor, reggeli után

12. nap: Budapestre érkezés 13.12 órakor.

Az, aki Zürichben akar tartózkodni,

9. nap: Elutazik vacsora után Párisból 21.25 órakor.

10. nap: Zürichbe érkezés 9.08 órakor, megállás a Stadhof Posthotelben, reggeli, ebéd, vacsora és szállás.

11. nap: Zürich, indulás 10.04 órakor, reggeli után

12. nap: Érkezés Budapestre 13.12 órakor.

A fentebb közölt szolgáltatásokért, valamint ezen kiállításra szóló vásárlátogatási jogosítvány és francia vízum megszerzésével együtt

III. osztályú gyorsvonattal, Budapesttől — Budapestig Lei 11.800.—

II. osztályú gyorsvonattal, Budapesttől — Budapestig Lei 17.200-at fizetnek.

Mindenemü levelezés a következő címre küldendő:

A PARIS MAI 1931

Több mint kétszáz közgazdasági, tudományos és szociális kongresszus, amely az egész világ elittjét érdekli.

Különböző könyvtések és előnyök.

Felvilágosítókat nyújt a francia konzulatus és minden utazási iroda.

MAI-NOVEMBRE

EXPOSITION
COLONIALE
INTERNATIONALE

KOMOL hajlesték

Kapható:

Dücs & Oynizen drogeriában

18489

BRASSÓ Buzasor 3

Ápolt és egészséges

Ezt teszi PFEILRING lanolin-SZAPPAN a bevált PFEILRING-lanolin-KREMLI együtt. És a helyes testápolás anyja és gyermeke részére.

A Neugeboren-Pensió

12985

folgyó év május hó 11-én

megnyílt Brassóban

Bolonya Kut-u. 33 b sz. alatti házban

Szép napos szobák, kert, fürdő és elsőrendű ellátás normális árak mellett rendelkezésre állanak (Diabetikusok részére is) — Ugy nőt 10 déli étkezés 12 és 1.3 óra között

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vételezés

Eladó Mayerhoffer gyártmányú jókarban levő komplett KENYÉRGYÁRBERENDEZÉS Ajánlatok Taub Hirlapirodába Carei. 12957

JEGSZEKRENYEK Kertész-nél, Targumures. Kivánatra árjegyzék. Brassói lerakat. Pittes Pálnál. 12611

Eladó jóminőségű szén, másásként 170 lejért. Szuchér Ábrahám, Ditrau, J. Ciuc. 12988

Tej, tehén, bivaly 500—1500 liter naponta Bukarest részére kerestetik. Ajánlatok német, vagy román nyelven „Colentina E 1432” jellegre Rudolf Mosse S. A. Bukarest, Vic oriei 51. továbbít. 12989

Havasi (sebespisztrangot) napi áron kötelezettség nélkül frissen, vagy sózva, utánvétellel szállít. Boeskor boedga. Ciuc-Sanmartin (Ciuc). 12982

Lakás

ARADON HOTEL CENTRAL modernül, folyó vízzel felszerelve, tiszta, csendes, olcsó!

KÜLONBEJARATU. napos butorozott szobát keresek, lehetőleg fürdőszobahasználatát kis családnál, mérsékelt ártért. Pontos fizető jellegre. 12968

Két szoba, konyha azonnal kiadó. Brassó, Kórház-ucca 44. 12986

Száraz lakás szoba-konyha kiadó. Brassó, Kó-ucca 3. 12983

Vételezés

Pénzkölcsönt folyósíthatok kisebb vagy nagyobb összegben, igen előnyös garancia feltételek mellett. Választ „Kölcsön” jellegre Rudolf Mossehoz, Cluj. 12989

Vasalónőt és fehérneművarrónőket azonnal felvesz. „Erica” Brassó, Kapu-ucca 36—44. 12984

Csak egy lehetőség van arra, hogy gyorsan és előnyösen házasságot kössön. Fordíjon bizalommal B ZOY FERENC házasság közvetítő irodához, Timisoara I, Pe-d-utca 2. Edegyezésben vagy nős leányok és urasszonyok. Vágyosok és előkelő társaságok. 12987

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavezetője és kiadója, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 30), félre 60), évre 120) lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28 évente 56 pengő. A többi külföldi átlagosan negyedévre 40) félre 80) évente 160) lej.

HIRDETÉSEKET bevesznek a kiadványaitok, a megrendelt, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifák a készséges szolgálatra.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piatu Inparatu Traian I (Halmáyi Pál) — Jász: Str. S. Barnabiu 10 (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Géza), Telefon 17. Lúvad- és Alsóváros részére: Kolozsvár: Str. Dacia 7 (vagy Tintin-aci) Neamán (János) — Marosvásárhely: Benjámín Arpád — Vasvárszeg: Str. Turanul 13. Szilvágy László. — Hajdúrad: Str. Nic Jia 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rátóczy-ut 37 (Kertész László) Szatmár és Máramaros megyék részére — Szilvágy: Str. (Halmáyi Pál) — Fehérvár: Str. (Halmáyi Pál) — Török: Str. Regele (Halmáyi Pál) 25. Déva: 16250

Végkiárusítás

Bologa Emil cégnél

Brassó, Buzasor 3

Eladás minden elioagadható árban!